

**Basel 2 Pilier 3
a Opatrenie NBS 1/2007**

Zverejňovanie informácií o banke k 31. decembru 2009

OBSAH

1. ÚVOD	4
2. VŠEOBECNÉ POŽIADAVKY	5
3. OBSAH ŽIADOSTI	23
4. REGULATÓRNA ŠTRUKTÚRA KAPITÁLU.....	27
5. KAPITÁLOVÁ PRIMERANOSŤ.....	29
6. ÚVEROVÉ RIZIKO	33
7. TECHNIKY ELIMINÁCIE RIZIKA.....	41
8. RIZIKO PROTISTRANY	44
9. TRHOVÉ RIZIKÁ: ÚDAJE PRE BANKY POUŽÍVAJÚCE PRÍSTUP INTERNÉHO MODELU PRE ÚROKOVÉ RIZIKO A MENOVÉ RIZIKO.	46
10. OPERAČNÉ RIZIKO.....	51
11. AKCIOVÉ RIZIKO: ZVEREJNENIA PRE POZÍCIE BANKOVEJ KNIHY	53
12. ÚROKOVÉ RIZIKO PLYNÚCE Z POZÍCII V BANKOVEJ KNIHE.....	55
13. VYHLÁSENIE MANAŽÉRA ZODPOVEDNÉHO ZA VYPRACOVANIE FINANČNÝCH SPRÁV SPOLOČNOSTI.....	57

1. Úvod

Účelom Tretieho piliera Basel 2, „trhovej disciplíny“, je splniť požiadavky na minimálnu úroveň kapitálu (Pilier 1) a požiadavky bankového dohľadu (Pilier 2), pomocou zavedenia trhovej disciplíny, ktorú je možné dosiahnuť vyvinutím sady požiadaviek na zverejňovanie, ktorá poskytne účastníkom trhu prístup ku kľúčovým informáciám o rozsahu aplikácie, kapitáli, rizikových expozíciách, procese merania rizík, čo predstavuje kapitálovú primeranosť inštitúcie. Takéto zverejnenia majú svoje opodstatnenie na základe nového rámca podľa Basel 2, ktorý umožňuje bankám klásť väčší dôraz na interné metodológie, ktoré umožňujú dosiahnuť väčšiu presnosť pri hodnotení kapitálovej primeranosti.

Procedúry, ktoré majú byť prijaté slovenskými bankami, alebo bankovými skupinami za účelom zverejňovania verejne dostupných informácií (skrátene Pilier 3) sú stanovené v opatrení Národnej banky Slovenska 1/2007 ako aj v predpise Národnej banky Talianska č. 263 z 27. decembra 2006 „Nové usmernenia bankového dohľadu nad obozretným podnikaním bánk“. Toto zverejnenie bolo preto pripravené v súlade s hore uvedenými požiadavkami (ktoré zároveň zahŕňajú požiadavky prílohy XII Direktívy EU 2006/48) a následnými zmenami v regulačnom rámci.

Všetky hodnoty sú uvádzané v tisícoch eur („€“), pokiaľ nie je uvedené inak. Záporné hodnoty sú uvádzané v zátvorke..

Požiadavky na zverejnenie, ktoré by neobsahovali žiadne informácie, pretože nie sú aplikovateľné na skupinu VÚB nie sú obsiahnuté.

Skupina VÚB publikuje toto zverejnenie (Basel 2 Pilier 3) a jeho následné úpravy na svojej Internetovej stránke, na adrese www.vub.sk.

2. Všeobecné požiadavky

2.1 Informácie o skupine VÚB

Všeobecná úverová banka, a.s. ('banka' alebo 'VUB') poskytuje retailové a komerčné bankové služby. Banka má sídlo v Slovenskej republike na adrese Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava 25 a jej identifikačné číslo (IČO) je 313 20 155.

Konsolidovaná účtovná zvierka zahŕňa banku a jej dcérske spoločnosti (ďalej ako 'skupina VÚB' alebo 'Skupina') a podiely v pridružených a spoločne kontrolovaných podnikoch (pre detailný opis spoločností v konsolidovanej skupine pozri časť 3).

Organizačná štruktúra banky¹

- **Dozorná rada**
- 1100 Vnútorňa kontrola a vnútorný audit banky
- **Predstavenstvo**
- **1000 Riadiace centrum Generálny riaditeľ**
 - Spoločenská zodpovednosť
 - 1020 Starostlivosť o klientov
 - 1200 Korporátna stratégia a ekonomické analýzy
 - 1700 Riadenie zmien
 - 1900 Korporátna a marketing. komunikácia
- **9000 Ľudské zdroje**
 - 9401 Personálny vzťahový manažment
 - 9500 Vzdelávanie a rozvoj
 - 9600 Odmeňovanie a benefity
 - 9701 Personál a mzdy
- **1000 Riadiace centrum Zástupca generálneho riaditeľa pre obchod**
 - 1400 Kompetenčné centrum biznis inteligencie
- **2000 Finančné a kapitálové trhy**
 - 2002 Depozitár
 - 2004 Inštitucionálny predaj
 - 2005 Custody
 - 2300 Obchodovanie
 - 2600 Predaj
 - 2800 Riadenie investičného portfólia a zdrojov
- **3000 Firemné bankovníctvo**
 - 3003 Talianska firemná klientela
 - 3200 Firemná klientela
 - 3300 Malé a stredné podniky
 - 3600 Rozvoj a podpora firemného obchodu
 - 3700 Leasing
 - 3800 Financovanie obchodu
 - 3900 Projektové financovanie a financovanie nehnuteľností
- **4000 Retailové bankovníctvo**
 - 4200 Riadenie vzťahov s klientmi
 - 4400 Produktový manažment
 - 4500 Riadenie retailovej obchodnej siete
 - 4600 Platobné karty
 - 4700 Priame bankovníctvo a služby klientom
 - 4800 Privátne bankovníctvo
- **11000 VÚB ČR pobočka Praha**
 - Štrukturované financovanie
 - Firemné bankovníctvo
 - Predaj produktov finančného trhu
 - Služby klientom
 - Finančné riadenie
 - Podpora IT

¹ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 1a)

- **1000 Riadiace centrum Zástupca generálneho riaditeľa pre podporu**
 - Riadenie kontinuity činnosti
 - 1009 Sekretariát banky
 - 1030 Riadenie aktív a pasív
 - 1600 Compliance
 - 1800 Právne služby
- **5000 Financie, plánovanie a kontroling**
 - 5002 Stratégia a riadenie daní
 - 5003 Administratívny a finančný dohľad
 - 5100 Plánovanie a kontroling
 - 5200 Finančné výkazníctvo a účtovná kultúra
 - 5600 Globálna rekonciliácia
- **6000 IT**
 - 6001 IT Kancelária
 - 6003 Riadenie IT Architektúry
 - 6200 Vývoj IT
 - 6300 Prevádzka IT
- **7000 Riadenie rizík**
 - 7010 Program riadenia podnikových rizík
 - 7100 Trhové riziká
 - 7200 Operačné riziká a riadenie kapitálu
 - 7400 Úverové riziko
 - 7600 Riadenie kvality aktív
 - 7700 Manažment rizikových pohľadávok
 - 7900 Politika a metodika
- **8000 Prevádzkové služby**
 - 8100 Banková prevádzka
 - 8200 Správa aktívnych obchodov firemných klientov
 - 8300 Riadenie peňažného obehu
 - 8400 Správa budov
 - 8500 Bezpečnosť
 - 8600 Vnútorné služby
 - 8700 Registratúrne a archívne služby
 - 8800 Obstarávanie
 - 8900 Vnútrobankové účtovníctvo

Celkový počet zamestnancov a počet vedúcich zamestnancov banky

Celkový počet zamestnancov: 3,469

Členovia predstavenstva: 8

Manažéri: 601

Dátum zápisu spoločnosti do OR²

1.1.1990 – zápis do Podnikového registra

1.4.1992 – zápis do OR

Dátum udelenia bankového povolenia

1.1.1990 – pre VUB, a.s.

Dátum skutočného začiatku vykonávania povolených bankových činností

1.1.1990

² Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 1b)

Zoznam činností vykonávaných podľa udeleného bankového povolenia³

V súlade s § 2 zákona č. 483/2001 o bankách

1. prijímanie vkladov;
2. poskytovanie úverov;
3. tuzemské a cezhraničné prevody peňažných prostriedkov;
4. obchodovanie na vlastný účet:
 - a) s finančnými nástrojmi peňažného trhu v EUR a v cudzej mene, v rámci zmenárenskej činnosti;
 - b) V s finančnými nástrojmi kapitálového trhu v EUR a v cudzej mene;
 - c) s mincami z drahých kovov, pamätnými mincami a bankovkami, hárkami bankoviek a súbormi obehových mincí;
5. správa pohľadávok klienta na jeho účet vrátane poradenstva;
6. finančný lízing;
7. poskytovanie záruk, otváranie a potvrdzovanie akreditívov;
8. vydávanie a správa platobných prostriedkov;
9. poskytovanie poradenských služieb v oblasti podnikania;
10. vydávanie CP, účasť na vydávaní CP a poskytovanie súvisiacich služieb;
11. finančné sprostredkovanie;
12. uloženie vecí;
13. prenájom bezpečnostných schránok;
14. poskytovanie bankových informácií;
15. hypotekárne obchody podľa zákona o bankách § 67 ods. 1;
16. funkcia depozitára;
17. spracúvanie bankoviek, mincí, pamätných bankoviek a mincí.

V súlade s § 79 a § 6 zákona č. 566/2001 o cenných papieroch

1. investovanie do CP na vlastný účet, poskytovanie investičných služieb, investičných činností a vedľajších služieb v súlade s ustanovením § 79a ods. 1 a § 6 ods. 1, 2:
 - A. prijatie a postúpenie pokynu klienta týkajúceho sa jedného alebo viacerých finančných nástrojov;
 - B. vykonanie pokynu klienta na jeho účet a obchodovanie na vlastný účet vo vzťahu k finančným nástrojom:
 - a) prevoditeľné CP;
 - b) nástroje peňažného trhu;
 - c) podielové listy alebo CP vydané zahraničnými subjektmi kolektívneho investovania;
 - d) opcie, futures, swapy, forwardy a iné deriváty týkajúce sa CP, mien, úrokových mier alebo výnosov alebo iných derivátových nástrojov, finančných indexov alebo finančných mier, ktoré môžu byť vyrovnané doručením alebo v hotovosti;
 - e) opcie, swapy a forwardy týkajúce sa komodít, ktoré sa musia vyrovať v hotovosti alebo sa môžu vyrovať v hotovosti na základe voľby jednej zo zmluvných strán; to neplatí, ak k takému vyrovnaniu dochádza z dôvodu platobnej neschopnosti alebo inej udalosti, ktorá má za následok ukončenie zmluvy;
 - f) opcie a swapy týkajúce sa komodít, ktoré sa môžu vyrovať v hotovosti, ak sa obchodujú na regulovanom trhu alebo na mnohostrannom obchodnom systéme;
 - g) opcie, swapy a forwardy týkajúce sa oprávnení na emisie, miery inflácie, ktoré sa musia vyrovať v hotovosti alebo sa môžu vyrovať na základe voľby jednej zo zmluvných strán, a to inak ako z dôvodu platobnej neschopnosti alebo inej udalosti majúcej za následok ukončenie zmluvy;
2. riadenie portfólia vo vzťahu k finančným nástrojom:
 - a) prevoditeľné CP;
 - b) nástroje peňažného trhu;
 - c) podielové listy alebo CP vydané zahraničnými subjektmi kolektívneho investovania;
 - d) opcie, futures, swapy, forwardy a iné deriváty týkajúce sa mien, úrokových mier alebo výnosov, ktoré môžu byť vyrovnané doručením alebo v hotovosti;
3. investičné poradenstvo vo vzťahu k finančným nástrojom:
 - a) prevoditeľné CP;
 - b) nástroje peňažného trhu;
 - c) podielové listy alebo CP vydané zahraničnými subjektmi kolektívneho investovania;

³ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 1c)

4. upisovanie a umiestňovanie finančných nástrojov na základe pevného záväzku vo vzťahu k finančným nástrojom:
 - a) prevoditeľné CP;
 - b) podielové listy alebo CP vydané zahraničnými subjektmi kolektívneho investovania;
5. umiestňovanie finančných nástrojov bez pevného záväzku vo vzťahu k finančným nástrojom:
 - a) prevoditeľné CP;
 - b) nástroje peňažného trhu;
 - c) podielové listy alebo CP vydané zahraničnými subjektmi kolektívneho;
6. úschova a správa finančných nástrojov na účet klienta, vrátane držitelskej správy, a súvisiacich služieb, najmä správy peňažných prostriedkov a finančných zábezpek vo vzťahu k finančným nástrojom:
 - a) prevoditeľné CP;
 - b) nástroje peňažného trhu;
 - c) podielové listy alebo CP vydané zahraničnými subjektmi kolektívneho investovania;
7. poskytovanie úverov a pôžičiek investorovi na umožnenie vykonania obchodu s finančnými nástrojmi, ak je poskytovateľ úveru alebo pôžičky zapojený do tohto obchodu;
8. poskytovanie poradenstva v oblasti štruktúry kapitálu a stratégie podnikania a poskytovanie poradenstva a služieb týkajúcich sa zlúčenia, splynutia, premeny alebo rozdelenia spoločnosti alebo kúpy podniku;
9. vykonávanie obchodov s devízovými hodnotami, ak sú tie spojené s poskytovaním investičných služieb;
10. vykonávanie investičného prieskumu a finančnej analýzy alebo inej formy všeobecného odporúčania týkajúceho sa obchodov s finančnými nástrojmi;
11. služby spojené s upisovaním týchto finančných nástrojov.

Rozhodnutie č. UBD-169/2001 z 22.1.2001

– výroba tepla, rozvod tepla a rozvod elektriny v rozsahu uvedenom v žiadosti VÚB, a.s.

Rozhodnutie č. UBD –192/2000 z 25.1.2000

– na činnosti súvisiace s prenájmom a správou nehnuteľností a nebytových priestorov v rozsahu uvedenom v žiadosti VÚB, a.s.

Rozhodnutie č. UBD-2057/2002 z 3.1.2003

– tlač a obáľkovanie faktúr, výpisov z účtov a na distribúciu listových zásielok prostredníctvom Slovenskej pošty, š.p. pre svoje dcérske spoločnosti a klientov;

– zabezpečenie služieb v oblasti projektov, informačných technológií, obstarávanie výpočtovej techniky, aplikácií, spracovanie dát a služieb v oblasti bezpečnosti informačných technológií pre svoje dcérske spoločnosti;

– zabezpečenie certifikácie elektronických podpisov a vydávanie PKI kľúčov pre svojich klientov ako neoddeliteľná súčasť služieb elektronického bankovníctva umožňujúcu bezpečnostnú a nespochybniteľnú výmenu dát medzi bankou a klientom;

– vedenie účtovníctva pre svoje dcérske spoločnosti a ich dcérske spoločnosti

Rozhodnutie č. UBD-1174/2003 z 5.8.2003

– spracovávanie ekonomickej a administratívnej agendy ako aj personálnej a mzdovej agendy pre dcérske spoločnosti

Rozhodnutie č. OPK-11106-2/2009 z 17.8.2009-10-29

– sprostredkovanie uzavretia licenčnej zmluvy na používanie počítačového produktu VUB CryptoPlus medzi spoločnosťou MONET+, a.s a klientmi VUB, a.s.

Zoznam povolených činností, ktoré sa nevykonávajú⁴

Banka VUB, a.s. nevykonáva služby investičného poradenstva a služby riadenia portfólia.

Zoznam činností, ktorých vykonávanie bolo príslušným orgánom obmedzené, dočasne pozastavené alebo zrušené⁵

Uvedené skutočnosti v priebehu 4. štvrtroka 2009 v banke nenastali.

⁴ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 1d)

⁵ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 1e)

Citácia výrokovej časti právoplatného rozhodnutia, ktorým bolo uložené opatrenie na nápravu v priebehu kalendárneho štvrt'roka⁶

Uvedené skutočnosti v priebehu 4. štvrt'roka 2009 v banke nenastali.

Citácia výrokovej časti právoplatného rozhodnutia, ktorým bola uložená pokuta v priebehu kalendárneho štvrt'roka⁷

Rozhodnutím 500/230/28599/09, zo dňa 29.12.2009, Daňový úrad pre vybrané daňové subjekty, Bratislava, vyrubil banke VUB, a.s., Mlynské nivy¹, Bratislava sankčný úrok vo výške 649 EUR za porušenie § 35, ods. 6, zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov zrazených preddavkov na daň a o daňovom bonuse vo veci neodvedenia preddavku na daň z príjmov zo závislej činnosti za zdaňovacie obdobie december 2007 v lehote splatnosti, v súlade s § 35b, ods. 1, písm. c), zákona č. 511/1992 Z. z. o správe daní a poplatkov. Banka sankčný úrok zaplatila.

Rozhodnutím 500/230/28603/09, zo dňa 29.12.2009, Daňový úrad pre vybrané daňové subjekty, Bratislava, vyrubil banke VUB, a.s., Mlynské nivy¹, Bratislava sankčný úrok vo výške 55,40 EUR za porušenie § 5, ods. 8, zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov, zrazených preddavkov na daň a o daňovom bonuse vo veci nezaplatenia dane z príjmov zo závislej činnosti za zdaňovacie obdobie roku 2007 v lehote splatnosti, v súlade s § 35b, ods. 1, písm. a), zákona č. 511/1992 Z. z. o správe daní a poplatkov. Banka sankčný úrok zaplatila.

Pravidelnú aktualizáciu individuálnych a konsolidovaných finančných výsledkov banky⁸ nájdete na nasledovnej web stránke: <http://www.vub.sk/o-banke/profil-banky/informacie-cinnosti-banky/>

⁶ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 1f)

⁷ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 1g)

⁸ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 2 a-c), odsek 6

Súhrnná výška expozícií v členení podľa tried expozícií⁹

Skupiny definované v §1, ods.2	Skupiny definované v §1, ods.14, písm. c)	tis. EUR	
Bez identifikovaného znehodnotenia	1. Štáty a centrálné banky	Štáty a centrálné banky	-
	1. Štáty a centrálné banky	AFS	933 280
	1. Štáty a centrálné banky	CP HTM	1 921 256
	2. Inštitúcie	AFS	55 936
	2. Inštitúcie	CP HTM	78 038
	2. Inštitúcie	Inštitúcie	196 009
	3. Korporátni klienti	AFS	6 345
	3. Korporátni klienti	CP HTM	45 449
	3. Korporátni klienti	Špecializované expozície	134
	4. Retail	Ostatné	28
	5. Ostatné		3 728
			3 240 203
So zníženou hodnotou	2. Inštitúcie	Inštitúcie	186 509
	3. Korporátni klienti	Korporátni klienti	1 137 690
	3. Korporátni klienti	CP HTM	1 881
	3. Korporátni klienti	Špecializované expozície	817 160
	4. Retail	Hypotéky	2 320 734
	4. Retail	Kreditné karty	230 402
	4. Retail	Komerčné úvery	108 071
	4. Retail	Kontokorenty	141 290
	4. Retail	Spotrebné úvery	418 455
	4. Retail	Ostatné	1 312
			5 363 504
Zlyhané	2. Inštitúcie	Inštitúcie	-
	3. Korporátni klienti	Korporátni klienti	56 161
	3. Korporátni klienti	Odkúpené pohľadávky	7 444
	3. Korporátni klienti	Špecializované expozície	14 788
	4. Retail	Hypotéky	55 669
	4. Retail	Kreditné karty	8 655
	4. Retail	Komerčné úvery	2 724
	4. Retail	Kontokorenty	13 936
	4. Retail	Spotrebné úvery	33 387
	4. Retail	Ostatné	3 517
			196 281

Rozdiel mesačných aktív a mesačných pasív podľa odhadovanej splatnosti¹⁰

Rozdiel mesačných súvahových aktív a mesačných súvahových pasív podľa odhadovanej splatnosti v decembri 2009 je -686 486 000 EUR.

⁹ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 2d-f)

¹⁰ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 2g)

Informácie o desiatich najväčších akcionároch banky, ktorí vlastnia aspoň 5 %-ný podiel na základnom imaní banky a o veľkosti ich podielov na základnom imaní banky a na hlasovacích právach v banke¹¹

- a) fyzická osoba: žiadny
b) fyzická osoba – podnikateľ: žiadny
c) právnická osoba:
1. názov (obchodné meno)	Intesa Sanpaolo Holding International S. A.
2. právna forma a sídlo	akciová spoločnosť, Luxemburg
3. identifikačné číslo	0001000779; B 44318
4. hlavný predmet podnikania	nadobúdanie majetkových účastí
5. podiela na základnom imaní banky	96,764%
6. podiel na hlasovacích právach v banke	96,764%
- d) mesto, obec alebo vyšší územný celok: žiadny
e) Fond národného majetku Slovenskej republiky: žiadny
f) orgán štátnej správy: žiadny

Informácie o ďalších akcionároch neuvedených v predchádzajúcej časti a o veľkosti ich podielov na základnom imaní banky¹²

a) počet akcionárov banky	45 741
b) celkový podiel na základnom imaní banky	3,236%
c) podiel na hlasovacích právach v banke	3,236%

2.2 Kvalitatívne zverejnenie¹³**Úvod**

Skupina VÚB, člen Skupiny Intesa Sanpaolo, dáva obzvlášť veľký dôraz na riadenie rizík a kontrolu, čo je predpokladom pre zabezpečenie spoľahlivej a udržateľnej tvorby hodnoty, v kontexte riadeného rizika, ochrany finančnej sily a dobrého mena Skupiny, a umožnenia transparentnej reprezentácie rizikového profilu jednotlivých portfólií.

Dôkazom toho je významné úsilie, vynaložené v posledných rokoch, v súvislosti s požiadavkami na validáciu interných modelov pre trhové riziko a operačné riziko regulátorom, a aktuálne aj požiadavkou na povolenie používať interné ratingy pre účely výpočtu požiadavky pre úverové riziko v Korporátnom segmente. Pre viac detailov viď sekcia Basel 2 projekt, ktorá popisuje jednotlivé fázy roll-out plánu interného modelu pre úverové riziko.

Definovanie trhových limitov, používanie nástrojov pre meranie rizika v procese schvaľovania a monitorovania úverov a riadení operačného rizika a používanie miery capital at risk pre manažérsky reporting a odhad kapitálovej primeranosti Skupiny VÚB, reprezentuje významné míľniky v skutočnej dennej aplikácii strategických a manažérskych politík a štandardov, definovaných Dozornou radou a Predstavenstvom Banky, používaných v rámci strategických rozhodovacích procesov Banky, až po aktivity operatívneho charakteru.

Politiky, súvisiace s akceptáciou rizika, sú definované Dozornou radou a Predstavenstvom Banky, za podpory špecifických Výborov, z ktorých najvýznamnejšie sú Výbor pre Úverové riziko (CRC), Výbor pre Aktíva a Pasíva (ALCO) a Výbor pre Operačné riziko (ORC), a Chief Risk Officer-a, ktorý reportuje priamo Zástupcovi generálneho riaditeľa pre podporu.

Odhady jednotlivých typov rizík v Skupine VÚB, sú integrované v sumárnom objeme – ekonomický kapitál – definovaný ako maximálna „neočakávaná“ strata Skupiny, ktorá môže nastať za rok. Toto je kľúčová miera pre určenie finančnej štruktúry a tolerancie rizika, a súvisiacich procesov Skupiny, zabezpečujúc rovnováhu medzi rizikami a výnosom vlastníka.

Skupina VÚB definovala tieto všeobecné princípy v politikách, limitoch a kritériách, ktoré sú aplikované na jednotlivé typy rizík a obchodné oblasti, so špecifickými sub-limitmi tolerancie rizika, v komplexnej riadiacej štruktúre, kontrolných limitoch a procedúrach.

Pokrytie rizika, zvažujúc povahu, frekvenciu a potenciálny dopad rizík, je založené na neustálej rovnováhe medzi zmierňujúcimi/zaistujúcimi aktivitami, kontrolnými procedúrami/procesmi a v neposlednom rade aj kapitálom.

¹¹ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 3a-f)

¹² Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 4a-c)

¹³ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 7)

Intesa Sanpaolo, rešpektujúc nadnárodné a národné regulátorne požiadavky, definuje celkový smer a prístup k riadeniu a kontrole jednotlivých rizík. Spoločnosti Skupiny Intesa Sanpaolo, ktoré generujú úverové a/alebo finančné riziká, následne autonómne definujú lokálne limity a vlastnú lokálnu štruktúru riadenia a kontroly rizika.

Pre účely popísané vyššie, používa Intesa Sanpaolo a VÚB Banka široké spektrum nástrojov a techník, pre odhad rizika a jeho riadenia, ktoré sú popísané v tomto dokumente.

VÚB Banka, reflektujúc princípy a štandardy zadefinované materskou spoločnosťou, aplikovala podobný operačný model pre dcérske spoločnosti, kde sú pre významné spoločnosti Skupiny VÚB niektoré z týchto funkcií vykonávané na báze outsourcing / SLA zmluvy, kontrolnými funkciami Banky, ktoré periodicky reportujú do Dozornej rady a Predstavenstva Banky, a Auditorského Výboru.

Projekt Bazilej 2 (úverové riziko)

Dlho pred zlúčením spravili skupiny Intesa a Sanpaolo IMI strategické rozhodnutie pridržiavať sa pokročilejších prístupov Bazileja II, ktoré zabezpečia uznanie interných systémov merania a kontroly rizika na výpočet absorpcie kapitálu orgánmi dohľadu. Predovšetkým sa začali významné projekty skupiny na realizáciu investícií v modeloch, organizácii a IT infraštruktúrach.

Skupina Intesa Sanpaolo Group považuje projekt Bazilej II za absolútne strategický a stanovila si za svoje základné ciele nielen rýchle zavedenie pokročilých prístupov za účelom zavedenia regulačne najcitlivejšieho rámca z hľadiska rizika, ale taktiež, a to predovšetkým, zavedenie nových dôležitých a inovatívnych nástrojov na podporu obchodovania.

Skupina Sanpaolo Group v snahe dosiahnuť tieto ciele spustila "Projekt Bazilej II" (ďalej len "projekt") v roku 2007 so súhlasom predstavenstva a dozornej rady.

"Projekt" priviedol Skupinu ISP Group k tomu, aby požiadala o základný prístup merania pomocou interných ratingov (FIRB) – firemné 18. novembra 2008 v rámci "prvého okruhu žiadosti"¹⁴. Bank of Italy udelila povolenie 19. marca 2009.

IRB projekt bol oficiálne spustený vo VÚB v novembri 2008, s cieľom zlepšiť existujúci rámec a pripraviť banku na zavedenie v roku 2009, aby bolo možné profitovať zo zníženia regulačných požiadaviek.¹⁵

VUB plánuje zaviesť prístup založený na interných ratingoch Bazileja II (tzv. Basel 2 IRB) na všetky subjekty Skupiny, čiže:

- VUB Banka
- VUB Leasing
- Consumer Finance Holding
- VUB Factoring

Zavedenie Bazilej II rámca je naplánované formou *postupného prístupu*, to znamená, že model založený na interných ratingoch bude vyvinutý pre každú významnú triedu aktív postupne v období medzi rokmi 2009 a 2013.

VUB už vyvinula model založený na interných ratingoch pre svojich firemných klientov a pre retailové hypotéky; do Banca d'Italia bola zaslaná formálna požiadavka na schválenie korporátneho modelu na účely výpočtu regulačného kapitálu. Ostatné segmenty budú nasledovať podľa zavedeného plánu; niektoré segmenty, ktoré nie sú významné z hľadiska rizika a nie sú strategické pre banku, budú ponechané na PPU (Permanent Partial Use) prístupe, to znamená, že sa naďalej bude používať štandardizovaný prístup.

Na aktivity vykonané v roku 2009 bolo využitých približne 3 500 dní práce a mali dopad na približne 40% existujúcich odborov banky.

IRB projekt prináša pre banku niekoľko významných zmien, konkrétne:

- i) Modely založené na interných ratingoch pre

¹⁴ t. j.: Intesa Sanpaolo, Banco di Napoli, Cassa dei Risparmi in Bologna, Cassa di Risparmio del Veneto, Cassa di Risparmio di Venezia, Cassa di Risparmio del Friuli Venezia Giulia, Cassa dei Risparmi di Forlì e della Romagna, Banca dell'Adriatico, Banca di Trento e Bolzano, Banca Infrastrutture Innovazione e Sviluppo, Mediocredito Italiano, Banca CIS, Leasint e Mediofactoring.

¹⁵ Jeden rok testovacích požiadaviek namiesto troch rokov testovacích požiadaviek

- Firemných klientov (obrat vyšší ako 40 miliónov eur)
 - Klientov SME (obrat medzi 1 a 40 miliónmi eur)
 - Špeciálne úverovanie (projektové financovanie a nehnuteľnosti)
- ii) Využitie vyššie uvedených modelov založených na interných ratingoch vo všetkých procesoch súvisiacich s úvermi a úverovým rizikom (vznik, upísanie rizík, monitorovanie, správa portfólií, atď.)
- iii) Výpočet kapitálových požiadaviek na regulačné účely (RWA – rizikovo vážené aktíva) na základe modelu založenom na interných ratingoch¹⁶

Toto v širšom kontexte, v rámci ktorého by mala VUB postupne zavádzať modely založené na interných ratingoch pre väčšinu tried svojich aktív, je v súlade s usmernením a metodológiami ISP (Plán postupného spustenia).

Vnútorný kontrolný systém

Skupina VUB, s cieľom zabezpečiť náležité a obozretné riadenie, spája ziskovosť podnikania s pozornou rizikovo akceptovateľnou činnosťou a prevádzkovým vedením založeným na bezúhonnosti.

Z toho dôvodu skupina VUB, v súlade s platnými právnymi a regulačnými nariadeniami, zaviedla vnútorný kontrolný systém schopný identifikovať, merať a priebežne sledovať riziká charakteristické pre jej obchodnú činnosť.

Vnútorný kontrolný systém skupiny VUB je založený na súbore pravidiel, procedúr a organizačných štruktúr, s cieľom zabezpečiť súlad so stratégiou skupiny VUB a dosahovanie nasledovných cieľov:

- efektívnosť a účinnosť procesov skupiny VUB;
- bezpečnosť hodnoty aktív a ochrana pred stratou;
- spoľahlivosť a úplnosť účtovníctva a informácií pre riadenie;
- súlad činností s právnymi, regulačnými nariadeniami rovnako ako aj s postupmi, plánmi, procedúrami vnútornými predpismi;

Vnútorný kontrolný systém je charakterizovaný infraštruktúrou (regulačný rámec), ktorá zabezpečuje organizovaný a systematický prístup k smerniciam, procedúram, organizačným štruktúram, rizikám a kontrolám v rámci podnikania, a tiež zahŕňa právne ustanovenia, spolu s pokynmi dozorných orgánov, politik skupiny VUB a očakávaní Intesa Sanpaolo.

Regulačný rámec sa skladá z "Riadiacich dokumentov", ktoré poskytujú prehľad o činnostiach banky (Stanovy spoločnosti, Etický kódex, Politiky, Direktívy, Kompetenčný poriadok, Organizačné modely, atď.) a z presnejšie vymedzených prevádzkových usmernení, ktoré riadia pracovné procesy, jednotlivé činnosti a pridružené kontroly.

Presnejšie, pravidlá spoločnosti určujú organizačné riešenia, ktoré:

- zabezpečujú vhodné rozdelenie obchodných, prevádzkových a kontrolných funkcií a zabraňujú situáciám vzniku konfliktu záujmu v priradovaní zodpovedností;
- sú schopné primerane identifikovať, merať a sledovať hlavné riziká predpokladané v rozličných prevádzkových segmentoch;
- umožňujú zaznamenávanie každej prevádzkovej udalosti s primeraným stupňom detailu a čiastkovo, zabezpečujú správne vykávanie každej transakcie v čase;
- zaisťujú dôveryhodné informačné systémy a vhodné postupy vykazovania informácií pre rôzne úrovne riadenia a kontroly;
- zabezpečujú včasné oznámenia a okamžité riešenia akýchkoľvek nezrovnalostí, odhalených útvarmi a kontrolnými funkciami, zodpovedným úrovňam v rámci riadenia.

Organizačná štruktúra skupiny VUB tiež umožňuje jednotnú a formalizovanú identifikáciu zodpovedností. Na úrovni riadenia skupina VUB prijala dvojité model riadenia, v ktorom sú kontrolné a strategické funkcie riadenia vykonávané Dozornou Radou, oddelené od riadenia obchodnej činnosti spoločnosti, vykonávanej Predstavenstvom v súlade s platnými právnymi ustanoveniami.

Dozorná rada zriadila Výbor pre audit, ktorý pomáha dohliadať na vnútorný kontrolný systém, riadenie rizika, účtovníctvo a IT systémy. Výbor pre audit vykonáva svoje povinnosti a úlohy ustanovené v Zákone o účtovníctve.

Z presnejšieho prevádzkového pohľadu Banka identifikovala nasledovné makro druhy kontrol::

- priame kontroly, zamerané na zabezpečenie správneho vykonávania každodenných činností a jednotlivých transakcií. Spravidla sú takéto kontroly vykonávané výkonnými oddeleniami (obchodu alebo podpory) alebo zahrnuté do IT postupov a vykonávané v rámci činností Back Office oddelenia Banky;

¹⁶ na základe súhlasu NBS

- kontroly riadenia rizika, zamerané na plnenie povinností vyplývajúcich z definícií metodík riadenia rizika, preverenie dodržiavania limitov priradených rozličným prevádzkovým činnostiam a kontrolovanie súladu činností každého výkonného oddelenia s priradenými cieľmi návratnosti rizika. Tieto sú bežne vykonávané výkonnými oddeleniami;
- kontroly súladu, zložené z politík a procedúr, ktoré identifikujú, hodnotia, kontrolujú a riadia riziko nedodržiavania zákonov, opatrení dozorných orgánov alebo samostanovených pravidiel, rovnako ako aj akýchkoľvek iných pravidiel, ktoré môže požadovať skupina;
- kontroly vnútorného auditu, zamerané na identifikáciu anomálneho vývoja, porušovania procedúr a usmernení, rovnako ako aj hodnotenie celkového fungovania vnútorného kontrolného systému. Táto činnosť je vykonávaná inými oddeleniami, nezávislými od výkonných oddelení.

Vnútorný kontrolný systém je pravidelne prehodnocovaný a upravovaný v súlade s vývojom obchodnej činnosti a posudzovaním súvislostí. Výsledkom toho je kontrolný systém skupiny VUB v súlade s pokynmi dozorných orgánov. Samozrejme, popri zložitom systéme priamych kontrol týkajúcich sa funkcií všetkých vedúcich a ostatných zamestnancov, bola vytvorená divízia Riadenie rizika, špecificky zameraná na kontroly súvisiace s kontrolou riadenia rizika (vrátane Odboru Úverové Riziko, Metodika, Monitoring úverového portfólia a Vnútorná validácia v súlade s Basel 2). Riadenie kontrol súladu (odbor Compliance a odbor Právne služby) podlieha Zástupcovi generálneho riaditeľa pre podporu, vyčleneným od obchodných útvarov.

Taktiež je určený odbor Vnútorná kontrola a vnútorný audit, ktorý je priamo podriadený Dozornej rade a tiež funkčne prepojený s Výborom pre audit.

Odbor Compliance

Riadenie compliance rizika je vo VÚB považované za strategicky dôležitú funkciu v súvislosti s dodržiavaním právnych predpisov a so zabezpečením poctivého poskytovania bankových služieb založenom na dôvere.

Odbor Compliance bol v banke VUB, a.s. vytvorený v roku 2005 priamo pod zástupcom generálneho riaditeľa banky. Má nezávislé postavenie vo vzťahu k manažmentu rizík a ku compliance kontrole. Odbor Compliance je oddelený od odboru Vnútorná kontrola a vnútorný audit banky. Avšak, činnosti odboru Compliance sú predmetom kontroly odboru Vnútorná kontrola a vnútorný audit banky.

V priebehu druhej polovice roku 2009, odbor Compliance začal implementovať projekt skupinového modelu v oblasti Compliance, vychádzajúci zo smernice pre skupinu ISP. Táto skupinová smernica stanovuje zodpovednosti a makroprocesy pre zosúladenie, s cieľom minimalizovať non-compliance riziko prostredníctvom spoločného úsilia všetkých funkcií spoločnosti. Odbor Compliance je zodpovedný predovšetkým za dohľad nad riadením compliance rizika pomocou vydaných smerníc, politík a metodík. Prostredníctvom koordinácie ostatných funkcií spoločnosti, je odbor Compliance tiež zodpovedný za identifikáciu a stanovenie non-compliance rizík, za prijatie funkčných a organizačných opatrení na ich zmiernenie, za predbežné hodnotenie compliance inovatívnych projektov, operácií, nových produktov a služieb, za poskytnutie poradenstva a podpory orgánom dohľadu a obchodným útvarom vo všetkých oblastiach s významným non-compliance rizikom, spolu s odborom Vnútorná kontrola a vnútorný audit za monitoring a dohľad nad fungovaním banky, a za šírenie korporátnej kultúry založenej na princípoch čestnosti, spravodlivosti a rešpekte vnútorných duševných hodnôt a pravidiel banky.

Aktivity vykonávané v priebehu roka sa sústreďujú do regulátornej oblasti vo vzťahu ku compliance riziku a to predovšetkým:

- vo vzťahu k oblasti poskytovania investičných a platobných služieb, sa aktivity týkajú kontroly procesu zosúladenia s MiFID a PSD legislatívou, implementácie kontrol a organizačných opatrení podľa právnej úpravy, úpravy procesov a procedúr a zavedenia potrebných vzdelávacích aktivít. Aktivity odboru Compliance taktiež zahŕňajú ošetrovanie nových produktov a služieb, riadenie konfliktu záujmov a monitoring klientskych aktivít pri prevencii pred zneužitím trhu;
- v súvislosti s legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu, aktivity vyžadujú koordináciu organizačných, IT a tréningových aktivít zameraných na implementáciu Tretej Európskej AML Smernice. Taktiež monitoring spolu s analýzou podozrivých transakcií na účely reportovania zodpovedným autoritám;
- podpora bola poskytovaná obchodným útvarom pre transparentný reporting a všeobecne vo vzťahu k regulácii na ochranu klienta.

Odbor Vnútrotná kontrola a vnútorný audit

Ohľadom činností interného auditu, odbor Vnútrotná kontrola a vnútorný audit je zodpovedný za zabezpečenie plynulého a nezávislého dozoru nad správnym postupom činností a procesov skupiny VUB, za účelom predchádzania alebo identifikovania akýchkoľvek nezrovnalostí alebo riskantného správania sa a situácií, za hodnotenie funkčnosti celého vnútorného kontrolného systému a jeho primeranosti v zabezpečení efektívnosti a účinnosti procesov spoločnosti, bezpečnosti hodnoty aktív a ich ochranu pred stratou, spoľahlivosť a úplnosť účtovníctva a informácií pre riadenie, súlad operácií s postupmi vydanými správnymi orgánmi skupiny VUB a internými aj externými nariadeniami očakávaní Dohľadu..

Okrem toho odbor zabezpečuje poradenstvo Banke a ostatným odborom, aj prostredníctvom monitorovania účasti na projektoch, za účelom zlepšiť efektívnosť procesov kontroly, riadenia rizika a riadenia organizácie.

Odbor vnútrotná kontrola a vnútorný audit má zamestnancov s primeranými odbornými znalosťami a skúsenosťami a zabezpečuje výkon aktivít odboru v súlade s medzinárodnými najlepšimi praktikami a štandardmi pre vnútornú kontrolu vydanými Inštitútom interných auditorov (IIA).

Odbor vnútrotná kontrola a vnútorný audit má model štruktúry a kontroly, ktorý je usporiadaný tak aby efektívne zahrnul všetky riziká pokrývané odborom Vnútrotná kontrola a vnútorný audit. Dozor bol tiež ovplyvnený krehkou situáciou medzinárodnej ekonomicko-finančnej krízy vedúcej k zvýšenému sústredeniu sa na úverové riziko a riziko likvidity.

Priamy dozor bol vykonávaný predovšetkým prostredníctvom:

- kontroly prevádzkových procesov pobočiek a ústredia, s previerkami aj prostredníctvom intervencií na mieste, funkčnosti priamych kontrol, s ohľadom na interné a externé usmernenia, spoľahlivosti organizačných usporiadaní a mechanizmov poverení, správnosti dostupných informácií v rozličných činnostiach a ich primerané použitie s voľným a nezávislým prístupom k činnostiam, údajom, dokumentácii uplatnením primeraných nástrojov a metódik;
- dohľadu prostredníctvom kontroly na diaľku doplnením návštevami na mieste, pôvodu pohľadávok a procesu riadenia, overenie jeho primeranosti s ohľadom na systém kontroly rizika a fungovanie mechanizmov jeho merania na mieste;
- sledovanie procesu merania, riadenia a kontroly postavenia skupiny VUB na trhu, rizika zmluvnej strany, operačných a úverových rizík, pravidelné preverenie internej validácie modelov a procesu ICAAP vyvinutého pre Basel 2 a usmernení Obozretného dohľadu;
- hodnotenie primeranosti a efektívnosti vývoja systému informačnej technológie a riadiacich procesov, s cieľom zabezpečiť ich spoľahlivosť, bezpečnosť a fungovanie;
- kontrola, tiež prostredníctvom návštev na mieste, procesov súvisiacich s finančnými činnosťami a primeranosť súvisiacich systémov kontroly rizík;
- kontrola súladu s pravidlami fungovania a správnosť procedúr schválených pre investičné služby rovnako ako aj súlad s platnými usmerneniami s ohľadom na oddelenie aktív klientov;
- preverenie činností vykonávaných zahraničnými pobočkami, s intervenciou interných auditorov aj miestnych, aj z ústredia.

Počas roka odbor Vnútrotný audit a vnútrotná kontrola tiež zabezpečuje monitorovanie všetkých hlavných integračných projektov venujúc primeranú pozornosť kontrolným mechanizmom v bankových modeloch a procesoch, a vo všeobecnosti, efektívnosti a účinnosti kontrolného systému zriadeného v rámci skupiny VUB.

Nepriamy dohľad bol vykonávaný prostredníctvom priamej a funkčnej koordinácie štruktúr auditu v dcérskych spoločnostiach, za účelom zabezpečiť konzistentnosť kontrol a primeranú pozornosť k rôznym druhom rizika, tiež preverení efektívnych a účinných úrovní pod štruktúrnym aj prevádzkovým profilom. Rovnako boli vykonávané priame kontroly a zásahy prešetrované na mieste.

Pri výkone svojich činností, odbor Vnútrotná kontrola a vnútorný audit používa metodiky pre predbežné analýzy rizík v rôznych oblastiach. Na základe vykonaných odhadov a následných priorit, odbor Vnútrotná kontrola a vnútorný audit pripravuje a predkladá Ročný plán auditov na prednostné posúdenie Výboru pre audit a Predstavenstvu, Dozornej rade na schválenie. Na základe tohto plánu vykonáva svoje činnosti počas roka plnením všetkých rozvrhnutých auditov.

Akékoľvek slabé miesta boli systematicky hlásené relevantným odborom a vedeniu za účelom okamžitých nápravných opatrení, ktoré sú monitorované následnou kontrolou plnenia opatrení.

Hodnotenie vnútorného kontrolného systému odvodeného od kontrol bolo pravidelne postupované Výboru pre audit, Predstavenstvu a Dozornej rade, ktoré vyžadujú detailné aktualizácie stavu riešení s cieľom zmierniť slabé kritické miesta; okrem toho, najzávažnejšie udalosti im boli okamžite oznámené - nielen Výboru pre audit a Odboru Interného auditu v Intesa Sanpaolo.

2.3 Riadenie rizika v skupine VÚB

Základné princípy riadenia rizika v skupine VÚB sú sformované a dané do obehu medzi všetky zainteresované strany prostredníctvom dokumentu Stratégia riadenia rizika.

Stratégia stanovuje organizačný kontext Skupiny, definuje hierarchiu dokumentácie týkajúcej sa riadenia rizika, filozofiu, kultúru, hodnoty a spôsoby riadenia rizika.

Ďalej Politika definuje rámec pre stanovovanie rizikových cieľov, stratégií a apetítu, aktuálnej a budúcej štruktúre rizika a základné charakteristiky organizačnej štruktúry riadenia rizík v Skupine VÚB

Kľúčové princípy riadenia rizika (detailnejšie popísané v príslušnej Politike), v skupine VÚB, sú nasledovné:

- konflikt záujmov
- prístup podľa najlepších zvyklostí
- opatrnosť
- nepretržité trvanie spoločnosti
- odbornosť
- správa nových produktov
- usmernenie materskej spoločnosti

Reflektujúc kľúčové elementy, definované a popísané v Stratégii riadenia rizík, nastavila a formalizovala Banka proces ICAAP (proces Interného hodnotenia primeranosti vnútorného kapitálu). Cieľom tohto procesu je komplexná identifikácia, meranie a riadenia všetkých rizík, ktorým je Skupina vystavená, zahŕňajúc proaktívne riadenia dostupných finančných zdrojov, na krytie aktuálnych a budúcich kapitálových potrieb.

2.4 Úverové riziko

Stratégie a postupy riadenia rizík

Skupina VÚB definovala organizačný rámec, princípy a postupy na meranie, riadenie a kontrolu úverového rizika.

Základné princípy riadenia úverového rizika sú definované v Stratégii riadenia rizík a ďalej detailne rozpracované v úverových politikách a procedúrach. Základné princípy skupiny VÚB sa zameriavajú na:

- diverzifikáciu portfólia na úrovni segmentu, dlžníka/skupiny dlžníkov, produktu, priemyselného sektora a lehoty splatnosti, čo sa považuje za prístup eliminujúci riziko koncentrácie;
- efektívny proces schvaľovania úverov zameraný na detailnú analýzu úverovej schopnosti dlžníka/skupiny dlžníkov;
- efektívne monitorovanie a riadenie portfólia vrátane monitorovania signálov včasného varovania;
- jasné definovanie úverového cyklu klienta v úverovom riadení a definovanie spúšťačov pre vstup do jednotlivých fáz úverového cyklu (Splácané úvery, Úvery so signálmi včasného varovania, Úvery na zozname Watch List, Vymáhané úvery).

Štruktúra a organizácia funkcie riadenia rizík

Organizačný rámec je navrhnutý tak, aby bolo zabezpečené dôkladné oddelenie funkcií a zodpovedností.

Na najvyššej úrovni sú do procesu riadenia úverového rizika zahrnuté orgány:

- Dozorná rada
- Predstavenstvo
- Výbor pre úverové riziko

a na operatívnej úrovni Korporátny úverový výbor, Recovery a Výbor pre nové produkty.

Dozorná rada a Predstavenstvo sú hlavné štatutárne riadiace orgány VÚB skupiny. Dozorná rada VÚB banky zaručuje funkčnosť, účinnosť a efektívnosť riadenia rizík a kontrolných systémov, čo je neustálym predmetom kontroly Interného auditu.

Väčšina operatívnych funkcií v oblasti riadenia úverových rizík bola Predstavenstvom delegovaná na Výbor pre úverové riziko. Cieľom Výboru pre úverové riziko je určovanie politík úverového rizika pre skupinu VÚB v súlade s risk apetítom definovaným na úrovni zákazníka, segmentu a produktu, ako aj kontrola a prijímanie rozhodnutí vo veciach týkajúcich sa ratingového riadenia.

Výbor pre úverové riziko taktiež určuje pravidlá pre diverzifikáciu portfólia (ex ante definované limity koncentrácie) na úrovni segmentu, produktu a priemyselného sektora. Všetky limity portfólia sú monitorované a vykazované Výboru pre úverové riziko na mesačnej báze.

Z operatívneho hľadiska niektoré funkcie v oblasti riadení úverového rizika sú Predstavenstvom delegované na Korporatívny úverový výbor, Recovery a Výbor pre nové produkty. Úlohy horeuvedených Výborov, tak ako aj kompetencie a pôsobnosti sú popísané v Dohodách príslušných Výborov.

Výkon aktivít riadenia úverového rizika (podľa schválených stratégií a princípov) je zodpovednosťou divízie Riadenia Rizík ako kontrolnej jednotky, ktorá koordinuje všetky aktivity riadenia rizík.

Na čele divízie Riadenia rizík stojí Vrchný riaditeľ divízie Riadenia rizík (CRO), ktorý je členom Predstavenstva a je organizačne odčlenený od obchodných divízií.

Z divízie Riadenia Rizík sú do riadenia úverového rizika primárne zahrnuté nasledujúce odbory:

- Politika a metodika – nesie zodpovednosť za návrh ratingového systému vrátane vývoja a údržby ratingových modelov a detailný návrh úverových politík (vrátane politiky eliminácie rizík) a procedúr v súlade so schválenými princípmi a stratégiami.
- Úverové riziko – nesie zodpovednosť za poskytovanie úverov; kompetencie a zodpovednosti sú definované v Kompetenčnom poriadku.
- Riadenie kvality aktív – nesie zodpovednosť za monitoring portfólia vrátane monitorovania signálov včasného varovania, monitoring ratingov, nepovolených prečerpaní a výkon aktivít validácie.
- Manažment rizikových pohľadávok – nesie zodpovednosť za riadenie nesplácaných úverov, výkon stratégií pri včasnom vymáhaní a vymáhaní rizikových pohľadávok a jednanie s klientmi, ktorí sú na zozname Watch List

Obsah žiadosti o validáciu a vlastnosti systému merania rizík a systému vykazovania

VÚB v spolupráci s materskou spoločnosťou Intesa Sanpaolo vyvinula súbor nástrojov, ktoré umožňujú analytickú kontrolu kvality úverov klientov a finančných inštitúcií a úverov ktoré sú vystavené riziku krajiny.

Na meranie rizika sa používajú ratingové modely ktoré sa líšia v závislosti od segmentu do ktorého dlžník prináleží (Firemná klientela, Financovanie nehnuteľností, Projektové financovanie, Malé a stredné podniky, Podnikatelia a malé firmy, Retail). Tieto modely umožňujú zhrnúť úverovú kvalitu dlžníka prostredníctvom ratingu, ktorý odráža pravdepodobnosť zlyhania v horizonte jedného roka.

Ratingové modely pre Firemnú klientelu, Financovanie nehnuteľností, Projektové financovanie, Malé a stredné podniky sú predmetom žiadosti o validáciu, ktorá bola predložená v decembri 2009.

Čo sa ostatných segmentov týka, nižšie v texte je uvedené stručné zhrnutie súčasného stavu modelov a ich očakávaného vývoja.

U Finančných inštitúcií (nebankových) a Municipalít sa bude používať štandardizovaný prístup. Vývoj interného modelu nie je v pláne.

Pre Štáty, Centrálné banky a inštitúcie je naplánované prevzatie modelu materskej spoločnosti a to po dokončení analýzy a recalibrácie VÚB portfólia.

Čo sa týka portfólia Retail a Podnikateľov a malých firiem, existujúce ratingové modely budú nahradené vylepšenými modelmi, ktoré sú v štádiu vývoja:

- pre segment Podnikatelia a malé firmy sa model vyvíja na úrovni protistrany podobne ako u Firemnej klientely, čiže pôjde o integráciu kvantitatívnych a kvalitatívnych parametrov
- pre segment Retail – hypotekárne úvery sa model doladuje berúc na zreteľ parametre klienta, ako aj parametre kontraktu. Rozlišuje medzi aplikačným modelom ktorý sa uplatňuje v počiatočnom štádiu schvaľovania hypotekárneho úveru berúc na zreteľ správanie sa klienta pri iných úverových produktoch a následným pravidelným vyhodnocovaním správanie sa klienta v priebehu životnosti hypotekárneho úveru. Ide o model výkonnosti u ktorého sa berú do úvahy behaviorálne údaje
- pre segment Retail – ostatné produkty (spotrebné úvery, kreditné karty, povolené prečerpania) sa vyvinie nový model, ktorý bude vychádzať z logiky modelu pre hypotekárne úvery

Pre segment Retail – hypotekárne úvery bude podaná žiadosť o autorizáciu regulátora, aby bolo možné používať model pre systém regulačného vykazovania spolu s modelom LGD (žiadosť o pokročilý prístup IRB).

Pridelenie ratingu je centralizované a plne automatizované pre segment Malé a stredné podniky, Podnikatelia a malé firmy a Retail. Rating odráža kvantitatívne a kvalitatívne údaje, ktoré do systému vkladá vzťahový manažér.

Pridelenie ratingu pre segment Firemnej klientely je centralizované na odbore Úverového rizika s rozdelenou zodpovednosťou za pridelenie ratingu a validáciu ratingu. Kompetencie sú definované vo vnútornom predpise. V niektorých prípadoch je potrebné schválenie materskou spoločnosťou.

Okrem toho zahŕňa ratingový systém aj behaviorálne skóre ktoré je automaticky počítané na mesačnej báze a je zároveň jedným z parametrov pre monitorovanie portfólia. Dochádza tak k vzájomnému prepojeniu ratingového systému s procesom riadenia portfólia a spolu s ostatnými ukazovateľmi umožňuje včasné zhodnotenie zhoršujúcej sa situácie klienta a prijatie nápravných opatrení.

Integrácia s aplikáciou systému včasného varovania (EWS) je naplánovaná za účelom úplného zautomatizovania procesu riadenia klientov so zhoršeným ratingom.

Úverové portfólio je predmetom pravidelnej kontroly vykonávanej na úrovni protistrany (Firemná klientela) alebo na úrovni portfólia/produktu (segment Retail vrátane segmentu Podnikatelia a malé firmy).

Politika zabezpečenia a eliminácie rizika

Na elimináciu úverového rizika sa používajú štandardné nástroje a techniky. Banka nepoužíva sekuritizáciu dlhu, credit default swapy alebo zaistenie úverového portfólia.

Nástroje a techniky eliminácie úverového rizika sú zosumarizované v Politike riadenia zabezpečenia ktorá je neoddeliteľnou a nevyhnutnou súčasťou riadenia a eliminácie úverového rizika v rámci skupiny VÚB. Zabezpečenie primárne slúži ako prostriedok pre splatenie angažovanosti (úveru) v prípade defaultu dlžníka.

Akokoľvek, riadenie zabezpečenia má širší význam len ako jednoduché prevzatie zabezpečenia z dôvodu splatenia angažovanosti Banky. Toto širšie ponímanie zahŕňa:

- stanovenie a následne udržiavanie Politiky riadenia zabezpečenia skladajúcej sa zo základných typov zabezpečení, právnej dokumentácie používanej Bankou na zabezpečenie práv k danému zabezpečeniu v prípade defaultu dlžníka a ocenenie zabezpečení. Tieto aspekty riadenia zabezpečenia sú uvedené v detaile ďalej v dokumente;
- relevantná a riadna právna bezchybnosť a registrácia zabezpečenia aby bolo zachované právo Banky na zabezpečenie v prípade defaultu dlžníka;
- pravidelný monitoring a prehodnotenie zabezpečenia držaného bankou počas životnosti angažovanosti (úveru);
- analýza, monitoring a prehľad realizácie zabezpečení dosiahnutých odborom Manažment rizikových pohľadávok z dôvodu vyhodnotenia efektívnosti Politiky zabezpečenia ako nástroja na zmiernenie rizika (napr. dopad Politiky redukuje čistú úverovú stratu ktorú banka utrpela ako výsledok úverových aktivít v rámci všetkých segmentov a produktov).

Základným cieľom politiky zabezpečenia je jasne definovať pravidlá pre bežné a štandardné typy zabezpečenia používané bankou v rámci svojich úverových aktivít. Pravidlá minimálne popisujú a určujú:

- podmienky pre právnu vymožitelnosť;
- podmienky pre proces ohodnotenia výsledkom ktorého je hodnota akceptovaná bankou (HAB) pre jednotlivé typy zabezpečení pri poskytovaní úverov;
- podmienky pre proces prehodnotenia.

2.5 Trhové riziko – obchodná kniha

Procesy a stratégie riadenia rizík

Výbor ALCO je zodpovedný za alokáciu kapitálu na obchodné aktivity banky prostredníctvom VaR limitov. Tieto limity sú pridelené na úrovni obchodnej knihy VÚB banky, keďže tá predstavuje jediný úsek VÚB skupiny vystavený trhovému riziku (dcérske spoločnosti a pobočka Praha predstavujú bankovú knihu).

ALCO monitoruje riziká obchodnej knihy na mesačnej báze s patričným dôrazom na dodržiavanie VaR limitov, ako aj odporúča prípadné nápravné opatrenia. Situáciu v obchodnej knihe VÚB takisto pravidelne sleduje Riadenie rizík materskej spoločnosti Intesa Sanpaolo.

Štruktúra a organizácia súvisiacich funkcií riadenia rizík

Člen predstavenstva pre riadenie rizík je zodpovedný za nastavenie systému limitov, alokácie kapitálu a záväzných procedúr a politik na skupinovej úrovni. Všetky spomenuté činnosti sú koordinované s materskou spoločnosťou Intesa Sanpaolo, s ktorou sú aj prediskutované všetky smernice týkajúce sa riadenia trhových rizík.

Odbor Riadenia rizík nesie zodpovednosť najmä za:

- definíciu, vývoj a výpočet rizikových ukazovateľov: Value at Risk, senzitivity a opčných charakteristík („greeks“), veľkosti pozícií, stresových testov a analýzy scenárov;
- monitorovanie limitov;
- vytvorenie pravidiel a parametrov na oceňovanie trhov preceňovaných finančných inštrumentov na skupinovej úrovni, ako aj ich priame ocenenie, ak to nie je možné získať priamo z trhu;
- porovnanie výsledku obchodnej knihy s rizikovými ukazovateľmi, najmä s VaR (spätne testovanie).

Rámec a charakteristiky systému riadenia rizík a reportovania

Kvantifikácia rizík obchodnej knihy prebieha na dennej báze. Jej predmetom sú nasledovné rizikové faktory:

- úrokové sadzby;
- akciové a trhové indexy;
- menové kurzy;
- implikované volatility;
- spready credit default swapov;
- spready emitovaných dlhopisov;

Použité rizikové ukazovatele sa dajú rozdeliť do štyroch kategórií:

- Value at Risk (VaR), ktorá reprezentuje hlavný pilier celého systému riadenia rizík vďaka svojim charakteristikám, ako sú uniformita, konzistencia a transparentnosť vo vzťahu k ekonomickému kapitálu a obchodným aktivitám;
- Senzitivita a opčné charakteristiky(greeks), ktoré dopĺňujú ukazovateľ VaR vďaka ich schopnosti zachytiť citlivosť otvorených obchodných pozícií, ako aj jej smer, vo vzťahu k jednotlivým rizikovým faktorom;
- Pozičné limity (napríklad nominálna hodnota alebo trhovú cenu), ktoré slúžia ako užitočná pomôcka k vyššie uvedeným ukazovateľom, pretože poskytujú okamžité dostupnú informáciu o expozícii;
- Stresové testovanie a analýzy scenárov, ktoré kompletizujú analýzu celkového rizikového profilu, zachytávajú dopad zmien rizikových faktorov na obchodnú knihu podľa vopred určených predpokladov. Takisto sú schopné zachytiť anomálne trhové podmienky(bázické riziko, najhoršie scenáre a pod.).

Reportovanie je kontinuálne aktualizované, berúc do úvahy vývoj v obchodných činnostiach, organizačnej štruktúre a dostupných analytických metódach a nástrojoch

Politika zmiernovania rizika a používania hedžingu

Na mesačnej báze sa konajú ALCO mítingy, na ktorých prebieha diskusia o hlavných rizikových faktoroch obchodnej knihy. Sledovanie rizika a diskusia prebieha na základe série reportov zostavených oddelením Riadenia trhového rizika obchodnej knihy. Reporty obsahujú štandardné rizikové ukazovatele (VaR, greeks a riziko protistrany), ako aj stresové ukazovatele (analýza scenárov a stresové testy). Tieto informácie predstavujú efektívny prostriedok pre rozhodovanie o politike zmiernovania rizika a používania hedžingu, keďže poskytujú detailné informácie o rizikovom profile jednotlivých portfólií, ako aj o každom významnom riziku či koncentrácii. Diskusia tiež zahŕňa návrh metód na zníženie expozícií voči rizikám, ktoré by mohli predstavovať zníženie hodnoty portfólií v budúcnosti.

Stratégia a procesy pre nepretržité posudzovanie ich efektivity

Oddelenie Riadenia trhového rizika obchodnej knihy poskytuje informácie o VaR, senzitivite, úrovňových mierach a plnení limitov všetkým obchodným útvarom ako aj vrcholovému manažmentu. Rizikové ukazovatele sú následne prediskutované medzi obchodnými útvarmi a útvarom riadenia rizík a v prípade nutnosti dôjde k prijatiu nápravných opatrení.

2.6 Trhové riziko – banková kniha

Stratégia a procesy riadenia rizík

Hlavná časť trhového rizika bankovej knihy plynie z VÚB banky, časť však pochádza aj z jej dcérskych spoločností ako sú CFH alebo VÚB Leasing, ktorých sa týka najmä úrokové riziko.

Pri riadení úrokového rizika bankovej knihy, VÚB skupina maximalizuje svoju ziskovosť aplikovaním operačných metód zaisťujúcich dlhodobú stabilitu jej finančných výsledkov. Zodpovednosť za posúdenie celkového rizikového profilu Skupiny nesie ALCO.

Menové riziko bankovej knihy vyplýva z otvorených pozícií vytvorených komerčnými operáciami a strategickými investičnými rozhodnutiami VÚB. Hlavné zdroje menového rizika predstavujú vklady a úvery korporátnych a retailových klientov v cudzích menách, menové konverzie, nákupy cenných papierov, investície do akcií a iných finančných nástrojov v cudzej mene. Menové riziko bankovej knihy je na dennej báze uzatvárané a presúvané do obchodnej knihy. Dcérske spoločnosti si udržiavajú menové riziko na veľmi nízkej úrovni ako výsledok stratégie VÚB skupiny držať minimálne množstvo aktív a pasív v cudzej mene.

Štruktúra a organizácia súvisiacich funkcií riadenia rizík

Trhové riziko bankovej knihy ako aj riziko likvidity VÚB skupiny sú sledované útvarom Riadenie trhových rizík ako aj útvarom Riadenie aktív a pasív, zodpovedných za:

- Stanovenie kritérií a metód na meranie a riadenie finančných rizík bankovej knihy (úrokové, menové a likviditné);
- Navrhovanie systému limitov a opatrení pre riadenie finančných rizík dcérskych spoločností;
- Meranie finančných rizík bankovej knihy;
- Analýzu celkového rizikového profilu za VUB skupinu, navrhujúc prípadné nápravné opatrenia,
- Meranie a posudzovanie efektivity hedžingových operácií podľa IAS/IFRS predpisov

Rámec a charakteristiky systému riadenia rizík a reportovania

Na meranie finančných rizík bankovej knihy sú používané dva typy mier.

Analýza senzitivity na posun výnosových kriviek kvantifikuje zmeny hodnoty portfólia vplyvom negatívneho posunu výnosových kriviek.

Analýza senzitivity úrokovej marže kvantifikuje dopad paralelného posunu výnosových kriviek na čistý úrokových výnos na najbližších 12 mesiacov.

Výpočet prebieha na individuálnej VÚB úrovni a taktiež aj na úrovni dcérskych spoločností.

Politika zmierňovania rizika a používania hedžingu

Zmierňovanie úrokového rizika bankovej knihy je zamerané na (i) ochranu bankovej knihy pred zmenami reálnej hodnoty úverov a depozít plynúcej z pohybov výnosových kriviek, alebo (ii) redukovanie volatility budúcich finančných tokov plynúcich z jednotlivých aktív a pasív.

Hlavným druhom používaných nástrojov sú jednoduché úrokové swapy (IRS), menové úrokové swapy (CCS) a dohody o budúcich sadzbách (FRA's).

Hedžing vykonávaný bankou sa zaznamenáva pomocou viacerých metód. Prvá metóda sa týka hedžingu reálnej hodnoty vybraných aktív a pasív, hlavne nakúpených a emitovaných dlhopisov.

Druhou metódou je hedžing peňažných tokov, ktorého cieľom je stabilizácia úrokových príjmov a výdavkov plynúcich z nástrojov s variabilnou úrokovou sadzbou.

Útvar Riadenia trhových rizík je zodpovedný za meranie efektívnosti hedžingu úrokového rizika pre účely hedžového účtovníctva, v súlade s medzinárodnými účtovnými štandardmi.

Menové riziko bankovej knihy, pochádzajúce z otvorených pozícií v cudzích menách, je pre účel eliminácie tohto druhu rizika systematicky presúvané do obchodnej knihy.

Menové riziko dcérskych spoločností je zmierňované praxou získavania finančných zdrojov v rovnakej mene, v akej sú ich aktíva.

2.7 Riziko likvidity

Riziko likvidity predstavuje riziko neschopnosti banky splatiť svoje záväzky v čase ich splatnosti. Za normálnych podmienok je banka schopná pokryť odliv peňažných prostriedkov ich prílivom, prípadne speňažením likvidných aktív alebo schopnosťou získať úver. Čo sa týka likvidných aktív, na trhu môže nastať situácia, v ktorej bude ich predaj alebo použitie ako zálohy v refinančných obchodoch sťažené (ak nie nemožné). Z tohto pohľadu je riziko likvidity banky veľmi úzko späté s likvidnosťou trhu (trhové likviditné riziko).

Rámeč pre riadenie rizika likvidity prijatý VÚB skupinou vytvára princípy, metódy, regulácie a kontrolné procesy nutné k prevencii výskytu likviditnej krízy a podporuje vývoj obozretného prístupu k riadeniu rizika likvidity, umožňujúc tak udržať celkový rizikový profil na nízkej úrovni.

Základné princípy podopierajúce politiky riadenia rizika likvidity vo VÚB skupine sú:

- Existencia obchodnej štruktúry pracujúcej v rámci stanovených limitov ako aj existencia nezávislej kontrolnej štruktúry;
- Obozretný prístup k odhadu prílivu a odlivu peňažných prostriedkov pre všetky položky súvahy aj podsúvahy, najmä tých bez zmluvnej splatnosti;
- Odhad dopadu viacerých scenárov vývoja likvidity, vrátane stresových;
- Udržiavanie adekvátnej úrovne voľných likvidných aktív, umožňujúcich preklenúť prvotnú fázu likviditného šoku, týkajúceho sa či už celého trhu alebo len VÚB skupiny.

VÚB skupina priamo riadi a koordinuje svoju likviditu, zabezpečuje prijatie vhodných kontrolných techník a procedúr, ako aj poskytuje presné a úplné informácie výboru ALCO a štatutárnym orgánom.

Útvary banky zodpovedné za správnu aplikáciu smernice o riziku likvidity Útvar Finančných a kapitálových trhov, zodpovedný za riadenie krátkodobej likvidity, Útvar Riadenia aktív a pasív, zodpovedný za riadenie strednodobej a dlhodobej likvidity a Útvar Riadenia trhových rizík, zodpovedný za monitorovanie ukazovateľov a sledovanie dodržiavania limitov.

Táto smernica sa dá rozdeliť do troch oblastí: „Riadenie krátkodobej likvidity“, „Riadenie štruktúrálnej likvidity“ a „Likviditný pohotovostný plán“.

Riadenie krátkodobej likvidity v sebe zahŕňa súbor parametrov a limitov umožňujúcich meranie expozície voči riziku likvidity v krátkodobom horizonte v normálnych ako aj stresových podmienkach. Dôraz sa kladie na posúdenie najväčšieho prípustného rizika a dodržanie najvyššej možnej obozretnosti pri jeho riadení.

Riadenie štruktúrálnej likvidity zahŕňa súbor mier a limitov navrhnutých pre riadenie a kontrolu rizika plynúceho z nesúladu strednodobých a dlhodobých aktív a pasív, nevyhnutného pre strategické plánovanie. To obsahuje prijatie interných limitov zameraných na zabránenie vzniku nerovnováhy spôsobenej nadmerným financovaním strednodobých a dlhodobých aktív krátkodobými pasívami.

Smernica spolu s politikou riadenia krátkodobej a štruktúrálnej likvidity zabezpečuje aj metódy na prekonanie potenciálnej likviditnej krízy definovanej ako neschopnosť Banky splniť si svoje záväzky bez toho, aby musela implementovať procesy a nástroje spôsobom, ktorý sa vymyká bežnej činnosti.

Likviditný pohotovostný plán, majúci na zreteli zabezpečenie kapitálu Skupiny a garantovanie kontinuity činností, zaisťuje identifikáciu signálov včasného varovania a ich nepretržité sledovanie ako aj definíciu procedúr a činností implementovaných v prípade likviditnej krízy na jej prekonanie. Ukazovatele včasného varovania zamerané na odhalenie príznakov blížiacej sa likviditnej krízy (systémovej aj špecifickej) sú neustále zaznamenávané a reportované útvarom zabezpečujúcim riadenie likvidity.

Odbor riadenia rizík pravidelne prezentuje likviditnú pozíciu banky a jej dcér výboru ALCO, na ktorom následne prebieha diskusia.

2.8 Operačné riziko

Stratégia a procesy riadenia Operačných rizík

Skupina VÚB, v koordinácii s materskou spoločnosťou Intesa Sanpaolo, zadefinovala celkový rámec riadenia operačných rizík pomocou Skupinovej Politiky, ktorá vymedzuje procesy merania, riadenia a kontroly operačného rizika.

Zodpovednosť za kontrolu a riadenie operačného rizika bola Predstavenstvom Banky delegovaná Výboru pre Operačné riziká, ktorý schvaľuje politiky riadenia rizík a predkladá ich Predstavenstvu Banky na verifikáciu. Dozorná rada VÚB Banky garantuje funkčnosť, výkonnosť a účinnosť systému riadenia a kontroly operačných rizík.

Skupinový Výbor pre Operačné riziká (ktorého členmi sú riadiaci pracovníci útvarov riadiaceho centra a obchodných útvarov, výraznejšie zapojených v systéme riadenia a kontroly operačného rizika), ma za úlohu medzi inými, s definovanou periodicitou verifikáciu celkovej Skupinovej expozície voči operačným rizikám, definovanie a verifikáciu nápravných opatrení, koordinovanie a monitoring efektívnosti prijatých nápravných a schvaľovanie stratégií transferu operačného rizika.

Organizačná dimenzia funkcie riadenia operačných rizík

V súvislosti s riadením operačných rizík v Skupine VÚB bola v rámci Divízie Riadenia Rizík identifikovaná centralizovaná funkcia. Tento útvar je zodpovedný, v koordinácii s materskou spoločnosťou, za definovanie, implementáciu a monitorovanie metodologickej a organizačnej štruktúry riadenia operačných rizík, ako i za meranie rizikového profilu, verifikáciu účinnosti nápravných opatrení a reportovanie top manažmentu. V súlade s platnými požiadavkami, individuálne relevantné organizačné útvary participovali v procese a každej z nich bola priradená zodpovednosť za identifikáciu, odhad, riadenie a zmiernovanie operačných rizík za špecifickú oblasť. V rámci týchto organizačných útvarov boli identifikované špecifické odbory a funkcie, so zodpovednosťou za štruktúrovaný zber informácií, súvisiacich s udalosťami operačného rizika, analýzou scenárov a hodnotenia úrovne rizík, spojených s obchodným prostredím. Divízia Riadenia rizík vykonáva druhú úroveň monitorovania týchto aktivít.

Rozsah aplikácie a charakteristiky systému merania a reportovania rizík

Pre účely používania Standardizovaného prístupu (TSA), nastavila Banka, navyiac k systému riadenia požadovaného regulatórnymi požiadavkami, efektívny systém pre riadenie operačných rizík, ktorý je každoročne certifikovaný v rámci procesu samohodnotenia, vykonávaného Bankou a spoločnosťami Skupiny, ktoré spadajú pod rozsah aplikácie. Samohodnotenie je verifikované odborom Interný audit a kontrola a podstúpený Predstavenstvu Banky na každoročnú certifikáciu súladu s požiadavkami stanovenými regulátorom.

V rámci Štandardizovaného prístupu je kapitálová požiadavka počítaná násobením hrubého výnosu regulátorom stanoveným percentom, a to pre každú obchodnú líniu, do ktorej sú Bankové aktivity rozdelené.

Monitorovanie operačných rizík je vykonávané pomocou integrovaného systému reportovania, ktorý poskytuje manažmentu informácie potrebné pre riadenia a / alebo zmiernovanie operačného rizika.

Politiky pre zmiernovanie operačného rizika

Skupina VÚB, v koordinácii s materskou spoločnosťou, používa tradičný nástroj na prenesenie rizika (poistenie), pričom hlavným cieľom je zmiernovanie dopadov neočakávaných strát a tým prispievať aj k znižovaniu kapitálovej požiadavky.

2.9 Ostatné riziká

VÚB Skupina identifikovala a monitoruje aj ďalšie riziká, a to:

- Riziko nehnuteľného majetku: riziko súvisiace s negatívnymi zmenami v hodnote vlastnených nehnuteľností;
- Strategické riziko: existujúce a perspektívne riziko zníženia zisku alebo kapitálu v dôsledku zmien v obchodnom prostredí, alebo nesprávnych rozhodnutí, neprimeraného uplatnenia rozhodnutí alebo slabej odozvy na konkurenčné tlaky;
- Reputačné riziko: existujúce a perspektívne riziko zníženia zisku alebo kapitálu, v dôsledku negatívnych názorov klientov, obchodných partnerov, vlastníkov, investorov a regulátorov. Reputačné riziko zahŕňa aj reputačný komponent rizika Compliance;

Tieto riziká sú zahrnuté v procese merania ekonomického kapitálu, ktorý sa používa pre účely hodnotenia primeranosti vnútorného kapitálu.

3. Obsah žiadosti

Právnická osoba, ktorá má kontrolu nad VÚB, a. s.¹⁷

Obchodné meno	% podiel	Sídlo	IČO
Intesa Sanpaolo Holding International S.A.	96.764	35 Boulevard du Prince Henri, L-1724, Luxemburg, Luxemburg	B 44318

Právnické osoby pod kontrolou akcionára, ktorý má kontrolu nad VÚB, a. s.

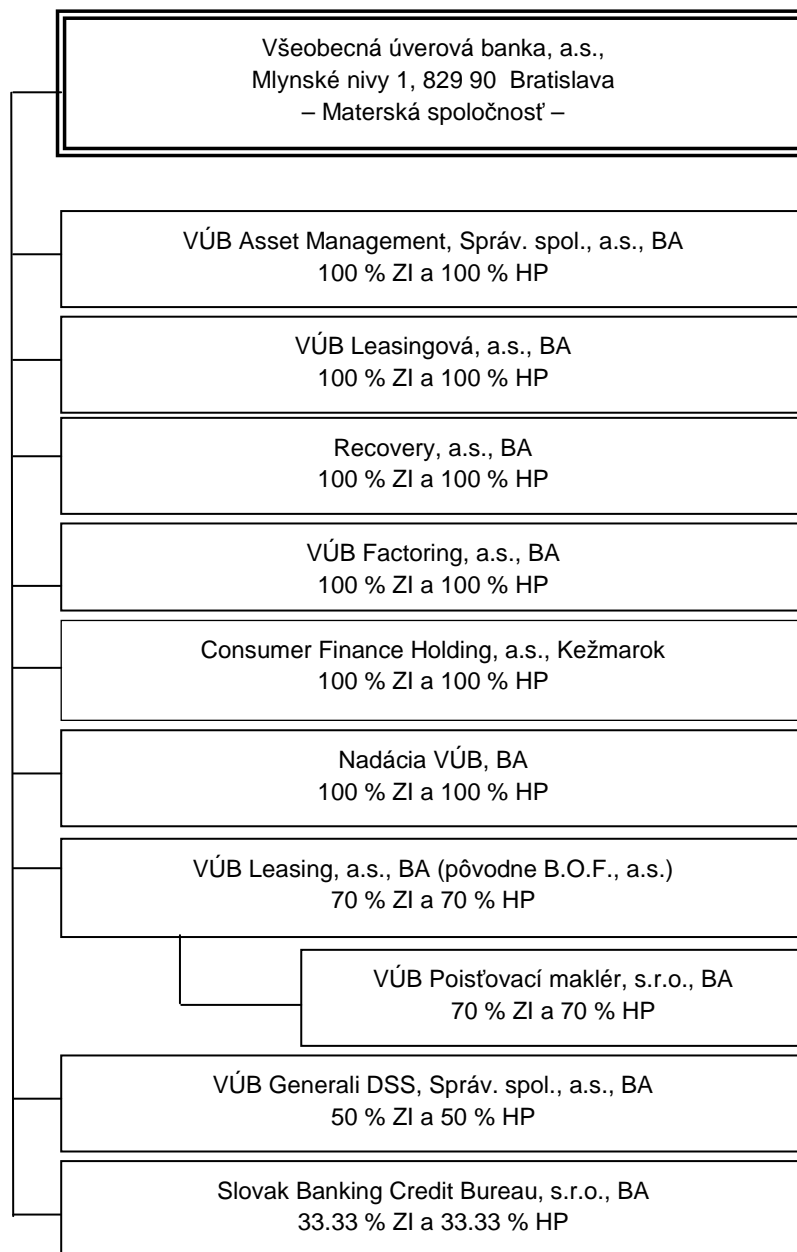
(skupina Intesa Sanpaolo Holding International S.A. Luxembourg)

Obchodné meno	% podiel	Sídlo	IČO
Central-European International Bank Ltd (CIB BANK LTD)	100.00	Medve utca, 4-14 H 1027 Budapest, Hungary	110041004 (55100551)
Sudameris S.A.	99.87	23, rue Linois 75015, Paris, France	RCS 542056544
Société Européenne de Banque S.A.	100.00	19-21 Boulevard du Prince Henri, L-1724 Luxemburg, Luxemburg	B 13859
Intesa Global Finance Company Ltd.	100.00	Riverside One Sir John Rogerson's Quay Dublin Ireland	406434
Banca Intesa ad Beograd	93.00	Milentija Popovica 7b, 11070 Beograd, Serbia and Montenegro	7759231
Privredna Banka Zagreb d.d.	76.59	Rackoga 6, HR-10000 Zagreb, Croatia	80002817
KMB Bank - Small Business Credit Bank	75.00	31 Shabolovka St., bldg. B, Moscow, 115162 Russia	7708022300
Intesa Soditic Trade Finance Ltd	50.00	Wellington House, 125 The Strand, WC2ROAP, London, the U.K.	3487487
Atlantis S.A.	100.00	San Martin 195, 1038 Buenos Aires, Argentina	(100028550)
China International Packaging Co. Ltd (LEASEPACK)	17.50	Building No. 2, 54 North-West Third Ring Rd, 100044 Beijing, Haidan District, China	(7110014)
ISB d.d. Bosna i Hercegovina	86.47	Obala Kulina Bana 9A 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina	4200720670007 (1-4639)
Servitia	100.00	23 Boulevard du Prince Henri, L-1724 Luxemburg, Luxemburg	B 14241

Právnická osoba, ktorá má kontrolu nad Intesa Sanpaolo Holding International S.A. Luxembourg

Obchodné meno	% podiel	Sídlo	IČO
Intesa Sanpaolo S.p.A.	100.00	Piazza San Carlo 156, Torino, Italy	799960158

¹⁷ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 5

Schéma konsolidovaného celku skupiny VÚB

ZI = základné imanie spoločnosti

HP = hlasovacie práva

Podiel banky na základnom imaní a podiel banky na hlasovacích právach jednotlivých členov konsolidovaného celku, na ktorého čele banka stojí

Obchodné meno	Sídlo	Podiel VUB na ZI spoločnosti	Podiel VUB na hlasovacích právach spoločnosti	Hlavný predmet činnosti
VÚB Asset Management, správ. spol., a.s IČO: 35 786 272	Mlynské nivy 1, Bratislava	100%	100%	Kolektívne investovanie
VÚB Leasingová, a.s. (v likvidácii) IČO: 35 797 789	Dunajská 24, Bratislava	100%	100%	Leasing
Recovery, a.s., IČO: 35 771 615	Mlynské nivy 1, Bratislava	100%	100%	Leasing
VÚB Factoring, a.s. IČO: 31 345 310	Mlynské nivy 1, Bratislava	100%	100%	Faktoring a forfaiting
Consumer Finance Holding, a.s. IČO: 35 923 130	Hlavné nám. 12, Kežmarok	100%	100%	Poskytovanie nebankových úverov
Nadácia VÚB IČO: 30 856 043	Mlynské nivy 1, Bratislava	100%	100%	Verejnoprospešná činnosť
VÚB Leasing, a.s. IČO: 31 318 045	Mlynské nivy 1, Bratislava	70%	70%	Finančný a operatívny leasing
VÚB Poisťovací maklér, s.r.o. IČO: 35 897 694	Mlynské nivy 1, Bratislava	70%	70%	Sprostredkovanie poistenia Správa fondov starobného dôchodkového poistenia
VÚB Generali d.s.s., a.s., IČO: 35 903 058	Mlynské nivy 1, Bratislava	50%	50%	Automatizované spracovanie dát v oblasti úverovania
Slovak Banking Credit Bureau, s.r.o. IČO: 35 869 810	Malý trh 2/A, Bratislava	33.33%	33.33%	

Všetky spoločnosti pôsobia prevažne v Slovenskej republike.

Princípy konsolidácie pre účely účtovné a účely obozretného podnikania¹⁸

Princípy a metódy konsolidácie používané pre účely účtovné a účely obozretného podnikania sú zhodné.

	Hlavná činnosť	Podiel v %	Konsolidované plne (riadok po riadku)	Konsolidované proporcionálne	Odpočítavané z kapitálu	Pripočítavané k RWA
Dcérske spoločnosti						
Consumer Finance Holding, a.s.	Spotrebiteľské financovanie	100	X			
VÚB Leasing, a. s.	Finančný lízing	70	X			
VÚB Asset Management, správ. spol., a.s.	Správa majetku Faktoring	100	X			
VÚB Factoring, a.s.	pohľadávok	100	X			
VÚB poisťovací maklér s.r.o.	Poisťovací maklér	100	X			
VÚB Leasingová, a.s. (v likvidácii)	Finančný lízing	100	X			
Recovery, a.s.	Finančný lízing	100	X			
Pridružené spoločnosti						
Slovak Banking Credit Bureau, s.r.o.	Správa úverových databáz	33.3		X	X	
Spoločne kontrolované podniky						
VÚB Generali DSS, a.s.	Správa dôchodkových fondov	50		X	X	
Portfólio na predaj						
RVS, a.s.	Služby	8.38				X
S.W.I.F.T.	Vysporiadanie platieb	0.02				X
Visa Europe Limited	Platobné karty	0.01				X
Visa Inc.	Platobné karty	0				X

¹⁸ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 8a)

4. Regulačná štruktúra kapitálu¹⁹

4.1 Kvalitatívne zverejnenie

Regulačný kapitál zahŕňa položky vytvárajúce hodnotu základných vlastných finančných prostriedkov (kmeňové akcie, emisné ážio, nerozdelený zisk, zákonný rezervný fond) a položky znižujúce hodnotu základných vlastných finančných prostriedkov (nehmotný majetok, goodwill a investície s významným vplyvom).

4.2 Kvantitatívne zverejnenie

Regulačná štruktúra kapitálu

Štruktúra regulovaného kapitálu pre skupinu VÚB k 31. decembru 2009 je obsiahnutá v tabuľke dolu:

	tis. EUR
A. Tier 1 kapitál pred aplikáciou prudentných filtrov	782,434
B. Tier 1 kapitál prudentné filtre	-
B.1 Kladné IAS/IFRS prudentné filtre (+)	-
B.2 Záporné IAS/IFRS prudentné filtre (-)	-
C. Tier 1 pred odpočítateľnými položkami (A+B)	782,434
D. Odpočítateľné položky z Tier 1	-
E. Tier 1 kapitál spolu (C-D)	<u>782,434</u>
F. Tier 2 kapitál pred aplikáciou prudentných filtrov	-
G. Tier 2 kapitál prudentné filtre	-
G.1 Kladné IAS/IFRS prudentné filtre (+)	-
G.2 Záporné IAS/IFRS prudentné filtre (-)	-
H. Tier 2 pred odpočítateľnými položkami (A+B)	-
I. Odpočítateľné položky z Tier 2	-
L. Tier 2 kapitál spolu (H-I)	<u>-</u>
M. Odpočítateľné položky z Tier 1 and Tier 2 kapitálu	<u>(5,591)</u>
N. Regulačný kapitál (E+L-M)	<u>776,843</u>
O. Tier 3 kapitál	-
P. Regulačný kapitál spolu s Tier 3 (N+O)	<u><u>776,843</u></u>

¹⁹ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 9)

	tis. EUR
TOTAL TIER 1 KAPITÁL(*)	
Zloženie kladných položiek	
Základné imanie	430,819
Emisné ážio	13,368
Rezervy	396,180
Neinovatívne kapitálové nástroje	-
Inovatívne kapitálové nástroje	-
Čistý príjem za dané obdobie	-
Kladné IAS/IFRS prudentné filtre (+)	-
Oceňovacie rozdiely	-
Iné pozitívne prudentné filter	-
TOTAL KLADNÉ POLOŽKY	840,367
Zloženie záporných položiek	
Vlastné akcie	-
Goodwill	(29,305)
Ostatné nehnuteľné aktíva	(28,628)
Strata za dané obdobie	-
Úpravy v úveroch	-
Úpravy vypočítané pre regulatórnu obchodnú knihu	-
Iné	-
Záporné IAS/IFRS prudentné filtre (-)	-
Oceňovacie rozdiely	-
Záporné oceňovacie rozdiely kapitálových nástrojov z portfólia na predaj	-
Záporné oceňovacie rozdiely cenných papierov na predaj	-
Ostatné záporné prudentné filter	-
TOTAL ZÁPORNÉ POLOŽKY	(57,933)
TOTAL TIER 1 KAPITÁL PRED ODPOČÍTATEĽNÝMI POLOŽKAMI	782,434
TOTAL ODPOČÍTATEĽNÉ POLOŽKY	(5,591)
TOTAL TIER 1 OČISTENÝ O ODPOČÍTATEĽNÉ POLOŽKY	776,843

5. Kapitálová primeranosť²⁰

5.1 Kvalitatívne zverejnenie

Odhad primeranosti vnútorného kapitálu Banky

Riadenie kapitálovej primeranosti pozostáva zo skupiny politík, ktoré určujú výšku a optimálnu kombináciu rôznych kapitalizačných inštrumentov, za účelom zaistenia takých úrovní kapitálu Skupiny VÚB a jej spoločností, ktoré sú v súlade s žiadaným rizikovým profilom a spĺňa požiadavky stanovené regulátorom.

Koncept kapitálu v riziku (Capital at Risk) sa líši v závislosti od spôsobu merania, pričom sa stanovujú rôzne cieľové úrovne kapitalizácie:

- regulatórny kapitál pre riziká Pilieru 1
- celkový Ekonomický kapitál pre riziká Piliera 2, pre proces ICAAP

Regulatórny kapitál a celkový Ekonomický kapitál sa odlišujú už podľa definície, pričom pokrývajú aj rôzne kategórie rizík. Regulatórny kapitál vychádza z formátu zadaného regulátorskými pravidlami a Ekonomický kapitál z identifikácie významných rizík Skupiny VÚB a následných meraní súvisiacich s očakávanou expozíciou.

Riadenie kapitálu zahŕňa kontrolu kvality kapitálu pomocou dôsledného monitorovania oboch prístupov, regulatórnych požiadaviek (Basel 2 Pilier 1) a súčasných a budúcich prevádzkových požiadaviek (Pilier 2), za účelom predídenia akejkoľvek kritickej situácii v rámci definovaného časového obdobia a identifikácie možných nápravných opatrení pre tvorbu alebo obnovenie kapitálu.

Procesy odhadu kapitálovej primeranosti sú preto založené na dvoch paralelných prístupoch:

regulatórny kapitál pre účely splnenia regulatórnych požiadaviek podľa Piliera 1 a celkového Ekonomického kapitálu v rámci procesu ICAAP.

Skupina VÚB priraduje riadeniu a alokácii kapitálových zdrojov významnú úlohu aj v súvislosti s aktivitami jej spoločností. V tejto súvislosti alokácia kapitálu Obchodným útvarom je založená na špecifickej kapacite a schopnosti prispievať k tvorbe hodnoty, berúc do úvahy úroveň návratu požadovaného vlastníkami. Vnútorné systémy sú použité na meranie výkonu (EVA) na základe oboch prístupov – regulatórny a ekonomický kapitál – v súlade s kritériami „use test“, definovanými regulátorom.

Verifikácia súladu s regulátorskými požiadavkami a následná kapitálová primeranosť sú kontinuálne a závisia od cieľov stanovených v Obchodnom pláne.

Prvá verifikácia nastáva v rámci procesu stanovovania rozpočtových cieľov: na základe trendov rastu očakávaných pre úvery, ostatné aktíva a stanovené agregované zisky, sú kvantifikované riziká a odhadnutá kompatibilita s povinnými ukazovateľmi kapitálu pre Banku, ako i celú Skupinu VÚB.

Súlad s kapitálovou primeranosťou je dosiahnutý pomocou viacerých nástrojov, ako dividendová politika, identifikácia strategických finančných operácií a riadenie úverovej politiky na základe rizika protistrany.

Tento dynamický prístup riadenia má za cieľ identifikovať inštrumenty navýšenia kapitálu a hybridné kapitálové inštrumenty, najvhodnejšie pre dosiahnutie stanovených cieľov..

Súlad s cieľovými úrovňami kapitalizácie je monitorovaný počas roka a na štvrtročnej úrovni, prijímajúc v prípade potreby vhodné opatrenia, pre riadenie a kontrolu položiek súvahy.

Ďalší krok v preventívnej analýze a kontrole kapitálovej primeranosti Skupiny nastáva v prípade, že vzniknú výnimočné udalosti (napr. akvizície, rozdelenie spoločností, pristúpenia atď.). V takomto prípade, na základe informácií o pripravovanej aktivite, je odhadovaný dopad na ukazovatele kapitálu a prípadné plánovanie akcií na zabezpečenie súladu s regulátorskými požiadavkami.

Skupina VÚB vníma významnú dôležitosť riadenia rizík a kontroly, ako predpoklad pre:

- garantovanie, že štruktúra Skupiny je konzistentná s toleranciou rizika rôznych vlastníkov, pomocou kombinácie udržateľnej tvorby hodnoty a akceptovateľnou úrovňou rizika;
- zaistenie kapitálovej a finančnej primeranosti Skupiny, za účelom efektívnej ochrany kontinuity obchodu a verejných a sociálnych cieľov finančnej stability;
- umožnenie transparentnej reprezentácie rizikového profilu portfólií

²⁰ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 10a)

Ekonomický kapitál, definovaný ako maximálna neočakávaná strata, ktorá môže Skupinu zasiahnuť počas 1 roka, je kľúčovou mierou pre určenie finančnej štruktúry Skupiny a kontrolu vykonávaných aktivít, zabezpečujúc balans medzi podstupovanými rizikami a návratom vlastníka.

Následne pri určovaní akceptovateľnej rizikovej tolerancie je cieľom Skupiny zaistenie, že záväzky sú kryté počas 12 mesačného obdobia s pravdepodobnosťou 99,9%.

V súvislosti s cieľmi finančnej stability, má Skupina na zreteli zaistenie, že riziká sú kryté s pravdepodobnosťou 99,9%, aj v podmienkach stresu.

Skupina nastavila tieto základné princípy v politikách, limitoch a kritériách aplikovaných na rôznych kategóriách rizika a oblastí obchodu, so špecifickými hranicami tolerancie rizika, v komplexnej štruktúre riadenia, kontrolných limitov a procedúr.

Identifikované riziká, kryté a zahrnuté v ekonomickom kapitáli, berúc do úvahy efekty diverzifikácie, sú nasledujúce:

- úverové riziko. Táto kategória zahŕňa aj riziko koncentrácie, riziko krajiny a reziduálne riziko;
- trhové riziko (obchodná kniha), zahŕňa riziká pozície, vysporiadania a koncentrácie v obchodnej knihe;
- operačné riziko, zahŕňa aj právne riziko;
- finančné riziko bankovej knihy, reprezentované hlavne
 - o úrokové riziko a riziko výmenného kurzu (FX)
 - o akciové riziko
 - o riziko nehnuteľného majetku
 - o strategické riziko
 - o reputačné riziko
 - o likviditné riziko.

Úroveň absorpcie ekonomického kapitálu je odhadovaná na základe súčasnej situácie a takisto na úrovni predpovede, použijúc predpoklady rozpočtu a projektované ekonomické scenáre založených na bežných a stresových podmienkach. Pozícia kapitálu tvorí základ pre obchodné reportovanie a je predkladaná na štvrťročnej báze Predstavenstvu a Dozornej rade Banky, ako časť ICAAP a Skupinového reportu.

5.2 Kvalitatívne zverejnenie²¹

Kapitálová požiadavka a ukazovatele kapitálu Skupiny VÚB

V roku 2007 vstúpilo do platnosti nové Opatrenie Národnej Banky Slovenska o vlastných zdrojov financovania bánk a požiadavkách na vlastné zdroje financovania bánk a o vlastných zdrojoch financovania obchodníkov s cennými papiermi a požiadavkách na vlastné zdroje financovania obchodníkov s cennými papiermi (Opatrenie NBS č. 4/2007), ktoré v sebe adoptuje a definuje požiadavky známe ako Basel 2. V rámci tejto štruktúry, kapitál Bankovej Skupiny musí reprezentovať aspoň 8% celkových rizikovo vážených aktív (celková kapitálová primeranosť), vyplývajúcich z typických rizík bankových a finančných aktivít (úverové, protistrany, trhové a operačné riziko), vážených na základe regulačných segmentov, do ktorých spadajú jednotlivé klientské protistrany, pričom sa berú do úvahy nástroje znižovania úverového rizika.

Banky musia byť v súlade s požiadavkami na kapitálovú primeranosť pre trhové riziko, ktoré je počítané na celú obchodnú knihu a to separátne pre rôzne typy rizík: riziko pozície v dlhových nástrojoch, riziko vysporiadania a riziko koncentrácie. Navyše, v súvislosti s finančnými výkazmi, riziko výmenného kurzu (FX) a riziko pozície v komoditách musí byť počítané. Použitie interného modelu pre výpočet kapitálovej požiadavky pre trhové riziko je povolené.

Naviac, v súvislosti s celkovým ukazovateľom kapitálovej primeranosti, popísanom vyššie, je použitý ďalší ukazovateľ pre hodnotenie kvality kapitálovej základne: Tier 1 kapitálový ukazovateľ, reprezentovaný pomerom medzi Tier 1 kapitálom a rizikovo váženými aktívami.

K 31. Decembru 2009 pomerové ukazovatele ktorých metodika je popísaná vyššie boli: ukazovateľ Tier 1 11,85% a celková kapitálová primeranosť 11,76%.

²¹ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 10b)

Celková kapitálová požiadavka k 31. decembru 2009 je nasledovná:

	Nevážená výška	Vážená výška	tis. EUR Požiadavka
A Kapitálová požiadavka			
A.1 Úverové riziko a riziko protistrany	10,604,926	5,806,038	466,605
1. Štandardizovaný prístup	10,604,926	5,806,038	466,605
2. Prístup interných ratingov (IRB)			
3. Sekuritizácia			
A.2 Trhové riziko			1,195
1. Štandardizovaný prístup			31
2. Interný model			1,164
3. Riziko koncentrácie			
A.3 Operačné riziko			56,990
1. Prístup základného indikátora			
2. Štandardizovaný prístup			56,990
3. Pokročilý prístup			
A.4 Ostatné kapitálové požiadavky			3,475
A.5 Celkové kapitálové požiadavky			528,265
B. KAPITÁLOVÉ POMERY (%)			
B.1 Základný Tier 1			782,438
B.2 Ukazovateľ Tier 1			11.85
B.3 Celková kapitálová primeranosť			11.76

Tabuľky dolu poskytujú detaily o rozličných kapitálových požiadavkách Skupiny k 31. decembru 2009.

Kapitálová požiadavka pre úverové riziko (Štandardizovaný prístup)

	tis. EUR Kapitálová požiadavka
Regulátorne portfólio	
Pohľadávky voči alebo zabezpečené štátmi alebo centrálnymi bankami	-
Pohľadávky voči alebo zabezpečené VÚC alebo obcami	2,571
Pohľadávky voči alebo zabezpečené inými orgánmi verejnej moci alebo PO okrem podnikateľov	1,310
Pohľadávky voči alebo zabezpečené by multilaterálnymi rozvojovými bankami	-
Pohľadávky voči alebo zabezpečené by medzinárodnými organizáciami	-
Pohľadávky voči alebo zabezpečené by inštitúciami	8,044
Pohľadávky voči alebo zabezpečené POP	258,501
Retailové pohľadávky	84,187
Pohľadávky zabezpečené nehnuteľnosťou	74,941
Pohľadávky po termíne splatnosti	15,732
Pohľadávky s vysokým stupňom rizika	-
Pohľadávky zo zabezpečených dlhopisov	-
Krátkodobé pohľadávky voči inštitúciám a POP	-
Pohľadávky v rámci KI	-
Iné položky	19,197
Sekuritizácia	-
Celková kapitálová požiadavka pre úverové riziko (Štandardizovaný prístup)	464,483

Kapitálová požiadavka pre trhové riziko

	tis. EUR Kapitálová požiadavka
FX riziko a úrokové riziko (Interný model)	1,164
FX riziko (jednoduchý prístup)	31
Špecifické riziko	<u>3,475</u>
 Celková kapitálová požiadavka pre trhové riziko	 <u><u>4,670</u></u>

Kapitálová požiadavka pre "operačné riziko" v obchodnej knihe k 31. decembru 2009 je **2,122** tisíc euro.

Kapitálová požiadavka pre operačné riziko

	tis. EUR Kapitálová požiadavka
Regulatórne portfólio	
Prístup základného indikátora	-
Štandardizovaný prístup	56,990

6. Úverové riziko²²

6.1 Kvalitatívny popis – všeobecná časť

Definícia “nesplácaných úverov“ a “úverov po lehote splatnosti“²³

Definíciu pre nesplácané úvery prevzala skupina VÚB z definície platnej pre Intesa Sanpaolo výkazy; teda je odvodená od krytia opravnými položkami. Vo všeobecnosti sú všetky úverové pohľadávky ktoré majú krytie opravnými položkami nad 19% považované za nesplácané bez ohľadu na počet dní po lehote splatnosti.

Pri výkazoch pre regulátora sa uplatňuje definícia nesplácaných úverov určená regulátorom.

Banka tiež monitoruje svoje portfólio prostredníctvom počtu dní po lehote splatnosti. Portfólio je potom rozdelené medzi splácané úvery (= in bonis alebo nula dní po lehote splatnosti) a delinquentné (ďalej rozdelené do stupňov delikvencie po 30 dňoch, čiže 1-29, 30-59, atď.). Keďže banka prijala definíciu defaultu podľa Bazilej 2, špeciálna pozornosť sa venuje úverom po lehote splatnosti viac ako 90 dní keďže status 90 dní po lehote splatnosti je jednou z podmienok defaultu pre klienta alebo transakciu.

Projekt harmonizácie

Skupina VÚB sa podieľa na Projekte harmonizácie iniciovaný materskou spoločnosťou Intesa Sanpaolo s cieľom unifikovať definície a kategórie nesplácaných úverov v rámci zahraničných dcérskych spoločností skupiny Intesa Sanpaolo. Projekt pokrýva nesplácané (neštandardné, rizikové, pochybné) úvery tak ako aj reštrukturalizované expozície a prvé výsledky sa očakávajú v roku 2010.

Expozície na zozname Watch List

Dlžníci s expozíciami na súvahe alebo podsúvahe, ktorí sa dočasne ocitli v ťažkej finančnej situácii u ktorej sa očakáva zlepšenie v dohľadnej dobe sú bez ohľadu na ich omeškanie zaradení na Watch List. Podmienky zaradenia klienta na Watch List sú uvedené vo vnútorných predpisoch.

Reštrukturalizované expozície

Expozície na súvahe a podsúvahe u ktorých banka súhlasí v dôsledku zhoršenia finančnej situácie klienta so zmenou/doplnením pôvodne dohodnutých podmienok a lehôt (napr. lehoty splatnosti). Pravidlá na preukázanie zhoršenej finančnej situácie klienta sú uvedené vo vnútorných predpisoch.

Popis osvojených metód na výpočet úpravy ocenenia (znehodnotenia)²⁴

Všetky úverové aktíva sú na mesačnej báze predmetom testu znehodnotenia, ktorého cieľom je posúdiť, či existuje objektívny dôkaz toho, že zostatková hodnota týchto aktív nie je plne vymožiteľná.

Individuálne znehodnotenie je počítané na individuálnej báze pre finančné aktíva u ktorých je špecifický dôkaz znehodnotenia, kolektívne znehodnotenie (opravné položky a rezervy) pre finančné aktíva, ktoré nespĺňajú podmienky pre individuálne znehodnotenie.

Medzi individuálne znehodnotené patria úverové aktíva, pre ktoré existuje objektívny dôkaz znehodnotenia a spĺňajú podmienku významnosti. Definícia objektívneho znehodnotenia vychádza z definície IAS 39 (závažné finančné ťažkosti vystavovateľa, alebo povinnej osoby, porušenie zmluvy, ako nesplácanie, alebo omeškané splácanie úrokov a istiny, pravdepodobnosť, že dlžník vstúpi do konkurzu, alebo inej formy finančnej reštrukturalizácie).

Metodika merania strát vyplývajúcich z jednotlivito hodnotených zhoršení kvality vyžaduje nasledovné odhady:

- Očakávaná návratnosť aktíva;
- Očakávaná návratnosť pri uplatnení zabezpečenia/záruky, mínus náklady spojené s nadobudnutím a predajom zabezpečenia;
- Predpokladaný časový rámec návratnosti aktíva a zabezpečenia.

Veľkosť straty sa meria ako rozdiel zostatkovej hodnoty aktíva a súčasnej hodnoty očakávaného budúceho cash flow, diskontovaný pôvodnou efektívnou úrokovou sadzobou (t.j. platný úrok sa počíta pri prvom zisťovaní).

Úverové aktíva ktoré nespĺňajú podmienku objektívneho dôkazu znehodnotenia a/alebo podmienku významnosti sú predmetom posúdenia kolektívneho znehodnotenia – opravné položky (pre súvahové položky) a rezervy (pre podsúvahové položky). Posúdenie kolektívneho znehodnotenia, vyžaduje aby boli finančné aktíva združené do skupín na základe podobných charakteristických znakov úverového rizika, ktoré sú ukazovateľmi schopnosti dlžníka splácať dlžné čiastky podľa zmluvných podmienok. Takto banka získa historické časové rady údajov o neplnení záväzkov z minulého obdobia a použije systémy na zistenie úverových strát. Banka zaviedla tri metodiky závislé od

²² Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 11)

²³ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 11a)

²⁴ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 11b)

ratingov, kvantít a kvality údajov a časových radov: Bazilej 2 IRB prístup (PD x LGD x EAD), minimálne požiadavky a metodiku Markovových reťazcov.

Politika odpisovania pohľadávok

Banka odpisuje zostatky úverov alebo dlhových cenných papierov (a akékoľvek opravné položky na straty z titulu znehodnotenia), ak sa určí, že tieto zostatky úverov alebo dlhových cenných papierov sú nenávratné. Banka štandardne uvažuje o nenávratnosti úverových zostatkov na základe počtu dní omeškania. Od začiatku roka 2008 bola zmenená politika odpisovania pohľadávok zo 180 na 1 080 dní po lehote splatnosti. To znamená, že nenávratné pohľadávky už nie sú odpísané a predané po uplynutí 180 dní po lehote splatnosti, ale sú vymáhané externými agentúrami až kým sa nestanú daňovo uznateľnými a/alebo spĺňajú podmienky pre odpísanie.

Úverový zostatok možno odpísať aj skôr ako sa uvádza v predchádzajúcom texte v prípade, že existuje dôkaz o nevyhnutnosti danej pohľadávky. Odpis takýchto pohľadávok podlieha schváleniu zo strany riaditeľa divízie úverového rizika.

6.2 Kvantitatívny popis – všeobecná časť

Súhrnná výška expozícií podľa skupín kreditnej kvality k 31. decembru 2009²⁵

	Amortizovaná hodnota	Opravné položky	tis. EUR Účtovná hodnota
Pohľadávky voči bankám			
Štandardné	168,744	-	168,744
Pochybné a sporné	151	(151)	-
	<u>168,895</u>	<u>(151)</u>	<u>168,744</u>
Vládny sektor			
Štandardné	35,994	(296)	35,698
Neštandardné	-	-	-
Pochybné a sporné	-	-	-
	<u>35,994</u>	<u>(296)</u>	<u>35,698</u>
Úvery poskytnuté korporátnym klientom			
Štandardné	2,469,239	(37,049)	2,432,190
Neštandardné	105,892	(22,763)	83,129
Pochybné a sporné	56,954	(34,263)	22,691
	<u>2,632,085</u>	<u>(94,075)</u>	<u>2,538,010</u>
Úvery poskytnuté retailovým klientom			
Štandardné	3,271,222	(62,792)	3,208,430
Neštandardné	77,269	(20,465)	56,804
Pochybné a sporné	112,854	(88,149)	24,705
	<u>3,461,345</u>	<u>(171,406)</u>	<u>3,289,939</u>
Cenné papiere			
Štandardné	3,205,116	-	3,205,116
Neštandardné	1,881	(377)	1,504
	<u>3,206,997</u>	<u>(377)</u>	<u>3,206,620</u>

²⁵ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 11c)

Súhrnná výška expozícií podľa omeškaných platieb k 31. decembru 2009

	Amortizovaná hodnota	Opravné položky	tis. EUR Účtovná hodnota
Banky			
Bez omeškania	168,744	-	168,744
91 – 180 dní	151	(151)	-
Nad 181 dní	-	-	-
	<u>168,895</u>	<u>(151)</u>	<u>168,744</u>
Vládny sektor			
Bez omeškania	35,871	(296)	35,575
1 – 30 dní	60	-	60
31 – 60 dní	18	-	18
61 – 90 dní	-	-	-
91 – 180 dní	18	-	18
Nad 181 dní	27	-	27
	<u>35,994</u>	<u>(296)</u>	<u>35,698</u>
Korporátni klienti			
Bez omeškania	2,430,191	(47,368)	2,382,823
1 – 30 dní	70,319	(3,356)	66,963
31 – 60 dní	24,275	(3,627)	20,648
61 – 90 dní	12,090	(1,189)	10,901
91 – 180 dní	47,097	(11,060)	36,037
Nad 181 dní	48,113	(27,475)	20,638
	<u>2,632,085</u>	<u>(94,075)</u>	<u>2,538,010</u>
Retailoví klienti			
Bez omeškania	3,049,378	(53,529)	2,995,849
1 – 30 dní	179,562	(10,516)	169,046
31 – 60 dní	42,942	(5,778)	37,164
61 – 90 dní	24,199	(5,106)	19,093
91 – 180 dní	40,009	(18,391)	21,618
Nad 181 dní *	125,255	(78,086)	47,169
	<u>3,461,345</u>	<u>(171,406)</u>	<u>3,289,939</u>
Cenné papiere			
Bez omeškania	<u>3,206,997</u>	<u>(377)</u>	<u>3,206,620</u>

Súhrnná výška expozícií podľa zemepisného členenia k 31. decembru 2009²⁶

	Amortizovaná hodnota	Opravné položky	tis. EUR Účtovná hodnota
Európa			
Pohľadávky voči bankám	137,169	(151)	137,018
Úvery poskytnuté klientom	6,126,825	(265,748)	5,861,077
HTM a AFS cenné papiere	3,201,739	-	3,201,739
	<u>9,465,733</u>	<u>(265,899)</u>	<u>9,199,834</u>
Severná Amerika			
Pohľadávky voči bankám	30,956	-	30,956
Úvery poskytnuté klientom	977	(19)	958
HTM a AFS cenné papiere	5,258	(377)	4,881
	<u>37,191</u>	<u>(396)</u>	<u>36,795</u>
Ázia			
Pohľadávky voči bankám	645	-	645
Úvery poskytnuté klientom	695	(9)	686
	<u>1,340</u>	<u>(9)</u>	<u>1,331</u>
Zvyšok sveta			
Pohľadávky voči bankám	125	-	125
Úvery poskytnuté klientom	927	(1)	926
	<u>1,052</u>	<u>(1)</u>	<u>1,051</u>

Súhrnná výška expozícií podľa hospodárskych odvetví k 31. decembru 2009²⁷

	Banky	Štáty	Korporáti	Retail	tis. EUR Cenné papiere
Poľnohospodárstvo	-	-	62,056	5,181	-
Stavebníctvo	-	-	153,888	14,330	-
Energetika a vodohospodárstvo	-	-	54	3,187,454	-
Finančné služby	-	-	115,140	1,068	-
Verejná správa	168,744	-	256,818	1,708	176,322
Priemysel	-	24,850	-	11	3,019,348
Odborné služby	-	-	400,908	22,459	-
Nehnutelnosti	-	-	64,480	7,618	-
Maloobchod a veľkoobchod	-	-	349,524	2,511	-
Služby	-	-	798,368	52,664	9,446
Doprava	-	-	51,416	11,377	-
Spotrebitelia	-	-	219,818	8,911	-
Iné	-	-	40,612	10,423	1,504

²⁶ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 11d)

²⁷ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 11e)

Zmeny v úpravách úverov v skupine VÚB za rok 2009²⁸

	Štandardné úvery	Neštandardné úvery	tis. EUR Pochybné / sporné úvery
A. Hrubá hodnota (k 1.januáru)	5,682,899	76,316	91,263
B. Pohyby v bežnom roku (+)	4,366,772	418,215	183,660
B1. Zo štandardných úverov	-	354,368	65,511
B2. Z neštandardných úverov	159,181	-	110,282
B3. Z pochybných a sporných úverov	25,998	41,344	-
B4. Iné nárasty	4,181,593	22,503	7,867
C. Pohyby v bežnom roku (-)	4,273,216	311,369	105,115
C1. Do štandardných úverov	-	147,943	16,857
C2. Odpisy	210	1,711	7,627
C3. Vymožené sumy	165	-	495
C4. Odpredaje	8,397	15,434	12,510
C5. Do neštandardných úverov	354,368	-	41,344
C6. Do pochybných a sporných úverov	65,511	110,282	-
C7. Iné poklesy	3,844,565	35,999	26,282
D. Finálna hrubá hodnota	5,776,455	183,161	169,808
E. Opravné položky (k 1.januáru)	108,912	13,162	60,679
F. Pohyby v bežnom roku (+)	35,806	117,449	118,150
F1. Zo štandardných úverov	-	37,960	1,979
F2. Tvorba opravných položiek	17,325	62,997	74,142
F3. Z neštandardných úverov	17,142	-	38,424
F4. Z pochybných a sporných úverov	1,340	16,492	-
F5. Iné nárasty	-	-	3,604
G. Pohyby v bežnom roku (-)	44,581	87,383	56,417
G1. Zo štandardných úverov	-	17,142	1,340
G2. Rozpustenie opravných položiek	180	30,478	23,732
G3. Odpisy	10	983	4,793
G4. Vymožené sumy	53	-	3,035
G5. Odpredaje	1,045	-	5,502
G6. Do neštandardných úverov	41,311	-	16,492
G7. Do pochybných a sporných úverov	1,979	38,767	-
G8. Iné poklesy	2	12	1,524
H. Opravné položky spolu	100,137	43,228	122,412
I. Čistá expozícia (koniec obdobia)	5,676,318	139,933	47,396

Pohyby opravných položiek v skupine VÚB za rok 2009

	1. jan 2009	Tvorba/(Ro zpustenie)	Kurzov é zisky	Iné	tis. EUR 31. dec 2009
Pohľadávky voči bankám	806	(655)	-	-	151
Úvery poskytnuté klientom	182,782	85,434	69	(2,508)	265,777
Investície držané do splatnosti	496	(119)	-	-	377
Nehmotný majetok	197	-	-	(197)	-
Hmotný majetok	43	262	-	-	305
Ostatný majetok	4,678	5,184	(94)	984	10,752
	189,002	90,106	(25)	(1,721)	277,362

²⁸ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 11i)

Súhrnná výška expozícií podľa zostatkovej zmluvnej splatnosti za skupinu VÚB k 31. decembru 2009²⁹

							tis. EUR
	Do 1 mesiaca	1 až 3 mesiace	3 mesiace až 1 rok	1 až 5 rokov	Nad 5 rokov	Nešpecifikované	Spolu
Finančný majetok							
Peniaze a zostatky na účtoch v centrálnych bankách	244,142	-	-	-	-	-	244,142
Pohľadávky voči bankám	94,945	29,142	16,111	62,710	47,647	82	250,637
Derivátové finančné nástroje	42	30,059	63,803	73,733	893	1,730	170,260
Finančný majetok na predaj	4,413	48,653	21,774	451,222	581,159	-	1,107,221
Úvery poskytnuté klientom	282,756	599,854	1,160,855	2,628,268	3,557,125	39,877	8,268,735
Investície držané do splatnosti	4,706	207,229	105,434	1,414,571	651,340	-	2,383,280
Investície do pridružených a spoločných podnikov	-	-	-	-	-	5,621	5,621
	631,004	914,937	1,367,977	4,630,504	4,838,164	47,310	12,429,896
Finančné záväzky							
Záväzky voči centrálnym a iným bankám	(333,634)	(56,714)	(217,674)	(121,212)	(89,974)	-	(819,208)
Vklady a úvery od klientov	(4,409,754)	(586,989)	(804,799)	(797,312)	(3)	(17,933)	(6,616,790)
Emitované dlhové cenné papiere	(162)	(85,786)	(119,960)	(753,622)	(591,717)	-	(1,551,247)
	(4,743,550)	(729,489)	(1,142,433)	(1,672,146)	(681,694)	(17,933)	(8,987,245)
Čistá pozícia finančných nástrojov	(4,112,546)	185,448	225,544	2,958,358	4,156,470	29,377	3,442,651
Kladné peňažné toky z derivátov	194,961	47,826	55,569	212,366	55,775	-	566,497
Záporné peňažné toky z derivátov	(197,393)	(46,540)	(59,994)	(210,492)	(57,976)	-	(572,395)
Čistá pozícia z derivátov	(2,432)	1,286	(4,425)	1,874	(2,201)	-	(5,898)
Celková čistá pozícia	(4,114,978)	186,734	221,119	2,960,232	4,154,269	29,377	3,436,753

²⁹ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 12f)

Odhad reálnej hodnoty kolaterálu a iných zabezpečených finančných aktív skupiny VÚB

	tis. EUR	
	Klienti	Banky
Dlhové cenné papiere	34,209	56,264
Ostatné	723,263	65,238
Hmotný majetok	<u>5,336,100</u>	<u>-</u>
	<u>6,093,572</u>	<u>121,502</u>

6.3 Kvalitatívny popis – portfóliá – STD prístup³⁰

Externé ratingové agentúry použité na určenie vyváženosti rizika:

- Fitch Ratings Ltd;
- Moody's Investors Service Limited;
- Standard & Poor's a division of The McGraw-Hill Companies, Inc.;

Banka aplikuje ratingy pre nasledujúce segmenty:

- Inštitúcie
- Štáty a centrálné banky
- Podniky

³⁰ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 12a-d)

6.4 Kvantitatívny popis – portfóliá – STD prístup

 Znižovanie expozícií podľa stupňa kreditnej kvality podľa triedy expozície (k decembru 2009)³¹:

Regulatórne portfólió	Expozícia so zmiernovaním úverového rizika	Expozícia bez zmiernovania úverového rizika										Spolu	tis. EUR
		0%	10%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	200%	Iné		
		Pohľadávky voči alebo zabezpečené štátmi alebo centrálnymi bankami	3,048,141	3,048,131	-	-	-	-	-	10	-		
Pohľadávky voči alebo zabezpečené VÚC alebo obcami	94,066	-	-	-	-	94,066	-	-	-	-	-	94,066	
Pohľadávky voči alebo zabezpečené inými orgánmi verejnej moci alebo PO okrem podnikateľov	17,106	-	-	-	-	-	-	17,149	-	-	-	17,149	
Pohľadávky voči alebo zabezpečené by multilaterálnymi rozvojovými bankami	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Pohľadávky voči alebo zabezpečené by medzinárodnými organizáciami	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Pohľadávky voči alebo zabezpečené by inštitúciami	234,453	-	-	52,458	-	185,993	-	-	-	-	-	238,451	
Pohľadávky voči alebo zabezpečené POP	4,126,940	-	-	-	-	87,249	-	4,059,832	-	-	-	4,147,081	
Retailové pohľadávky	1,681,539	-	-	-	-	-	1,682,576	-	-	-	-	1,682,576	
Pohľadávky zabezpečené nehnuteľnosťou	2,116,083	-	-	-	1,564,144	39	536,222	15,678	-	-	-	2,116,083	
Pohľadávky po termíne splatnosti	165,267	-	-	-	-	-	-	104,860	62,861	-	-	167,721	
Pohľadávky s vysokým stupňom rizika	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Pohľadávky zo zabezpečených dlhopisov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Krátkodobé pohľadávky voči inštitúciám a POP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Pohľadávky v rámci KI	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Iné položky	356,694	98,906	-	3,571	-	-	-	226,544	-	-	-	329,021	

³¹ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 12e)

7. Techniky eliminácie rizika³²

7.1 Kvalitatívny popis

Politiky a postupy pre ocenenie a riadenie zabezpečenia

Politika zabezpečenia banky je neoddeliteľnou a nevyhnutnou súčasťou riadenia a eliminácie úverového rizika v rámci skupiny VÚB. Zabezpečenie primárne slúži ako prostriedok pre splatenie angažovanosti (úveru) v prípade defaultu dlžníka.

Politika zabezpečenia zahŕňa:

- stanovenie a následne udržiavanie Politiky riadenia zabezpečenia skladajúcej sa zo základných typov zabezpečení, právnej dokumentácie používanej Bankou na zabezpečenie práv k danému zabezpečeniu v prípade defaultu dlžníka a ocenenie zabezpečení. Tieto aspekty riadenia zabezpečenia sú uvedené v tomto dokumente;
- relevantná a riadna právna bezchybnosť a registrácia zabezpečenia aby bolo zachované právo Banky na zabezpečenie v prípade defaultu dlžníka;
- pravidelný monitoring a prehodnotenie zabezpečenia držaného bankou počas životnosti angažovanosti (úveru);
- analýza, monitoring a prehľad realizácie zabezpečení dosiahnutých odborom Manažment rizikových pohľadávok z dôvodu vyhodnotenia efektívnosti Politiky zabezpečenia ako nástroja na zmiernenie rizika, napr. dopad Politiky redukuje čistú úverovú stratu ktorú banka utrpela ako výsledok úverových aktivít v rámci všetkých segmentov a produktov;

Základným cieľom Politiky riadenia zabezpečenia je jasne stanoviť pravidlá pre bežne používaný a štandardný zoznam typov zabezpečení používaných bankou v rámci poskytovania úverov. Pravidlá minimálne popisujú a ustanovujú:

- podmienky pre právnu vymožitelnosť;
- podmienky pre proces ohodnotenia výsledkom ktorého je hodnota akceptovaná bankou (HAB) pre jednotlivé typy zabezpečení pri poskytovaní úverov;
- podmienky pre proces prehodnotenia.

Politika riadenia zabezpečenia banky je ďalej implementovaná prostredníctvom vydávania produktových programov ktoré stanovujú typ, formu a percento pokrytia zabezpečenia prislúchajúceho k jednotlivým typom produktov v rámci jednotlivých segmentov. Požiadavky na kvalitu a rozsah zabezpečenia budú v zásade určované ratingom dlžníka, výškou a splatnosťou angažovanosti.

K prvotnému oceneniu zabezpečenia dochádza v rámci procesu schvaľovania úveru, čiže v štádiu udeľovania úveru. Toto oceňovanie je založené na aktuálnej hodnote, čiže trhovej hodnote alebo na realizovateľnej (speňažiteľnej) hodnote. Výsledná hodnota je následne vynásobená percentuálne vyjadreným haircutom, ktorý je rôzny v závislosti od typu zabezpečenia. Ocenenie je vypracované externými alebo internými špecialistami (v závislosti od typu zabezpečenia) a v prípade nehnuteľností je vykonaná supervízia interným znalcom. Vymáhanie zabezpečenia je v prípade defaultu dlžníka realizované odborom Manažment rizikových pohľadávok.

Existencia zabezpečenia nie je dôvodom na udelenie výnimky z procesu kompletného posúdenia úverového rizika, ktoré je menovite zamerané na posúdenie schopnosti dlžníka splniť podmienky na poskytnutie úveru (čiže schopnosti splatiť úver), bez ohľadu na navrhnutý typ zabezpečenia.

Avšak za určitých podmienok (typ dlžníka, pridelený rating, typ úveru) zabezpečenie má vplyv, ako faktor eliminujúci riziko, na stanovenie podmienok obchodu.

Vo všeobecnosti, banka akceptuje nasledovné typy zabezpečení:

- záložné právo na hotovosť (pohľadávky z účtu a z vkladov)
- záložné právo na cenné papiere (dlhopisy, pokladničné poukážky, vkladové listy, vkladové certifikáty a pod.)
- záložné právo na akcie zalistované na regulovaných trhoch
- záložné právo na riadené portfólio (privátne bankovníctvo)
- záložné právo na podielové listy
- záložné právo na iné cenné papiere (napr. skladištné listy)
- záruky (štátne, bankové, iných finančných inštitúcií)
- záruky (nefinančných inštitúcií)
- záložné právo na nehnuteľnosť
- záložné právo na hnuťelný majetok
- záložné právo na pohľadávky
- záložné právo na tovarové zásoby
- vinkulácia životného poistenia
- iné (dokumentárny akreditív, exekučný titul)

³² Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 20a-e)

Banka vo vnútornom predpise definuje veľmi presne, ktoré nástroje eliminujúce riziko nie sú pre banku akceptovateľné a aký haircut (= zníženie) sa uplatňuje u akceptovaných typoch za účelom výpočtu hodnoty akceptovanej bankou.

Na zabezpečenie hypotekárnych úverov sa používa osobitný postup a metódy za účelom zabezpečenia riadneho ocenenia, monitorovania a prehodnotenia majetku akceptovaného ako zabezpečenie. V štádiu udeľovania hypotekárneho úveru je majetok ocenený externým znalcom a následne je vykonaná supervízia tohto ocenenia interným znalcom (supervízorom). Externý znalec musí byť zahrnutý v oficiálnom zozname znalcov pre ohodnocovanie nehnuteľností. Banka monitoruje kvalitu práce externých znalcov na individuálnej báze.

V niektorých prípadoch (v závislosti od hodnoty transakcie a typu zabezpečenia) ponúka banka klientovi možnosť vykonať iba interné ocenenie. Hodnota stanovená interným ocenením je potom považovaná za hodnotu akceptovanú bankou. Banka vydala vnútorný postup aby sa zabezpečilo, že štandardy a hodnotiace kritériá sú jednotné a hodnota majetku je vypočítaná jasne a transparentne na báze opatrnosti. Hodnota majetku, ktorý je vo fáze výstavby je neustále monitorovaná interným znalcom ktorý vykonáva inšpekcie, overuje napredovanie výstavby a pripravuje technické správy pre čerpanie úveru u transakcií financovaných podľa progresu výstavby.

Hodnota založeného majetku je pravidelne monitorovaná na báze portfólia. Ocenenie majetku je aktualizované v prípade obmedzenia alebo rozdelenia hypotekárneho úveru, poškodenia majetku a taktiež pravidelne minimálne jedenkrát za tri roky (plánuje sa aktualizácia jedenkrát za rok). Pravidelné prehodnocovanie sa uskutočňuje na báze portfólia s využitím štatistických techník založených na bankových údajoch a rozšírených o dostupné údaje zo slovenského trhu.

Za účelom pokrytia reziduálneho rizika, je dlžník povinný poskytnúť zmluvu o poistení škody na majetku, ktorú uzavrel s poisťovňou ktorá má s bankou dohodu alebo poisťovňou, ktorá je bankou schválená.

Hlavné typy ručiteľov a protistrany úverových derivátov a ich úverová spôsobilosť

Banka nevstúpila do žiadnej transakcie s úverovými derivátmi.

Informácia o koncentrácii trhového alebo úverového rizika ako súčasť nástrojov používaných na zmiernenie úverového rizika

V banke nie je koncentrácia súčasťou nástrojov používaných na zmiernenie úverového rizika. Vzhľadom na skutočnosť že hypotekárne úvery predstavujú v banke najväčšie portfólio, väčšinu zabezpečenia tvorí záložné právo na nehnuteľnosti. Neexistujú žiadne špecifické koncentrácie na úrovni individuálneho dlžníka alebo geografickej oblasti, banka určuje špecifické limity koncentrácie ktoré sú monitorované na mesačnej báze.

7.2 Kvantitatívny popis³³

Regulatórne portfólio	Zabezpečenie	tis. EUR Záruky alebo úverové deriváty
Pohľadávky voči alebo zabezpečené štátmi alebo centrálnymi bankami	-	-
Pohľadávky voči alebo zabezpečené VÚC alebo obcami	38	4
Pohľadávky voči alebo zabezpečené inými orgánmi verejnej moci alebo PO okrem podnikateľov	-	-
Pohľadávky voči alebo zabezpečené by multilaterálnymi rozvojovými bankami	-	-
Pohľadávky voči alebo zabezpečené by medzinárodnými organizáciami	-	-
Pohľadávky voči alebo zabezpečené by inštitúciami	-	3,998
Pohľadávky voči alebo zabezpečené POP	6,938	13,203
Retailové pohľadávky	1,037	-
Pohľadávky zabezpečené nehnuteľnosťou	-	-
Pohľadávky po termíne splatnosti	-	2,454
Pohľadávky s vysokým stupňom rizika	-	-
Pohľadávky zo zabezpečených dlhopisov	-	-
Krátkodobé pohľadávky voči inštitúciami a POP	-	-
Pohľadávky v rámci KI	-	-
Iné položky	-	-
Sekuritizácia	-	-

³³ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 20f-g)

8. Riziko protistrany

Riziko protistrany je špecifický typ kreditného rizika predstavujúci riziko defaultu protistrany pred konečnou výmenou finančných tokov plynúcich z transakcií uzatvorených s protistranou.

Riziko protistrany je počítané pre nasledujúce kategórie transakcií:

- Finančné a kreditné deriváty obchodované mimo regulovaných búrz (OTC);
- Finančné transakcie zabezpečené cennými papiermi (napríklad repo obchod);
- Transakcie so strednodobým až dlhodobým vysporiadaním.

Rámec umožňuje jednotné posúdenie rizika protistrany bez ohľadu na to, v ktorom portfóliu sa expozícia nachádza (banková aj obchodná kniha podliehajú kapitálovej požiadavke na riziko protistrany). Za účelom znížovania veľkosti expozície, Banka môže využiť rôzne typy zmluvných dohôd o vzájomnom započítavaní záväzkov a pohľadávok („Master netting agreements“), ktoré sú v súlade s regulátornými požiadavkami.

VÚB skupina v súčasnosti využíva „mark-to-market“ prístup pre výpočet expozícií podliehajúcich riziku protistrany OTC finančných a kreditných derivátov pre účely regulátorného reportingu. Pri finančných transakciách zabezpečených cennými papiermi slúži hodnota založených cenných papierov priamo na zníženie hodnoty expozície.

Riziko protistrany plynúce z hore uvedených transakcií je počítané zo súčtu ich kladnej reálnej hodnoty a budúcej kreditnej expozície (napríklad prirážky predstavujúce percento nominálnej hodnoty derivátu). Veľkosť prirážky sa môže líšiť v závislosti od zostatkovej splatnosti transakcie a druhu podkladového rizika (úrokové riziko, menové riziko, akciové riziko...).

Mimoburzové finančné deriváty: pozitívna reálna hodnota – riziko protistrany k decembru 2009:

	IR deriváty hrubá hodnota	IR deriváty reálna hodnota	Akciové deriváty hrubá hodnota	Akciové deriváty reálna hodnota	FX deriváty hrubá hodnota	FX deriváty reálna hodnota	Iné deriváty hrubá hodnota	Iné deriváty reálna hodnota
A. Obchodná kniha regulátórna	-	-	-	-	-	-	-	-
A1. Štáty a centrálné banky	-	-	-	-	-	-	-	-
A2. Iné verejné entity	-	-	-	-	-	-	-	-
A3. Banky	878	25	10	1	134	2	-	-
A4. Finančné inštitúcie	72	2	-	-	10	0	-	-
A5. Poisťovne	-	-	-	-	-	-	-	-
A6. Nefinančné spoločnosti	92	2	-	-	76	9	-	-
A7. Iné protistrany	-	-	-	-	13	0	-	-
B. Banková kniha	-	-	-	-	-	-	-	-
B1. Štáty a centrálné banky	-	-	-	-	-	-	-	-
B2. Iné verejné entity	-	-	-	-	-	-	-	-
B3. Banky	424	3	12	5	93	8	3	0
B4. Finančné inštitúcie	-	-	-	-	-	-	-	-
B5. Poisťovne	-	-	-	-	-	-	-	-
B6. Nefinančné spoločnosti	-	-	28	1	-	-	-	-
B7. Iné protistrany	-	-	-	-	-	-	-	-

9. Trhové riziká: údaje pre banky používajúce prístup interného modelu pre úrokové riziko a menové riziko.³⁴

9.1 Kvalitatívny popis

Hodnota v riziku (VaR)

Analýza profilov trhového rizika súvisiaca s obchodnou knihou používa rôzne kvantitatívne indikátory a VaR je najdôležitejší.

Metóda určenia hodnoty v riziku (VaR) je štatistické meranie najhoršieho prípadu (neočakávanej) straty za dané časové obdobie pri normálnych trhových podmienkach na danej úrovni pravdepodobnosti.

Odbor Trhové a operačné riziko využíva metódu historickej simulácie na vyjadrenie odhadu hodnoty v riziku. Táto metóda je robustná, presne pokrýva široký rozsah produktov (lineárne a nelineárne produkty), využíva úplné hodnotenie (full valuation) a je jednoduchá na porozumenie a výklad. Túto metódu využíva aj Banca Intesa v Miláne ako súčasť svojho vlastného modelu na meranie požiadavky kapitálovej primeranosti pre trhové riziko schváleného Národnou bankou Talianska (Banca d'Italia). Vo VÚB sa táto metóda pravidelne využíva od 1. mája 2005 po tom, ako bola na návrh Odboru Riadenie rizík schválená ALCO výborom.

VÚB sa snaží využívať tento model určenia hodnoty v riziku aj ako vlastný model pre alokovanie kapitálu v rámci úrokového rizika v obchodnej knihe a kurzového rizika v obchodnej aj bankovej knihe, na základe Opatrenia NBS od januára 2007.

VaR spočítané za posledný deň je porovnané s priemerom VaR počítaným za posledných 60 pracovných dní násobeným multiplikačným faktorom získaným zo spätného testu. Maximum z týchto hodnôt násobené odmocninou z 10 ako časovým faktorom je zobrať za kapitálovú požiadavku.

Hodnota VaR, výsledky spätného testu a kapitálová požiadavka je súčasťou denného reportu.

Pozície

V modeli sú obsiahnuté všetky pozície, ktoré spĺňajú podmienku $\text{trade date} \leq \text{actual date} < \text{maturity date}$ a nie sú označené ako likvidované. Tieto podmienky obsahujú celú pozíciu s nerealizovanou časťou cash flow.

Rizikové faktory

FX sadzby a úrokové sadzby sú použité ako rizikové faktory pre výpočet VaR. Úrokové sadzby mien odlišných od EUR s maturitou menej ako 1M sú nahradené sadzbami 1M, aby bol zohľadnený efekt "pull to maturity". Úrokové sadzby EUR meny sú zobrať z celej krivky.

Metodika

Historická simulácia je jedným zo štandardných prístupov na výpočet hodnoty v riziku. Táto metóda predpokladá, že maximálne budúce zmeny trhových parametrov (rizikových faktorov) za určené časové obdobie sa dajú predvídať zo série historických zmien. Scenáre historických zmien rizikových faktorov sa využívajú na výpočet trhovej hodnoty súčasného portfólia s využitím úplného hodnotenia. To znamená, že trhovú hodnotu všetkých nástrojov sa vypočítava presne a nie iba približne. Porovnaním skutočnej hodnoty portfólia so skupinou trhových hodnôt v každom jednotlivom scenári sa vypočíta skupina hypotetických ziskov a strát. Skupina ziskov a strát sa potom zoradí a vyberie sa určený percentil ako odhad hodnoty v riziku.

Rizikový faktor je nezávislá premenná, ktorého hodnotu je možné pozorovať na trhu, a ktorá ovplyvňuje hodnotu finančného nástroja. Štandardné rizikové faktory sú úrokové sadzby (každý uzol na výnosovej krivke), výmenné kurzy a volatilita.

Úplné hodnotenie vyžaduje kompletnú skupinu trhových parametrov. To znamená, že sa musia identifikovať všetky príslušné rizikové faktory a začleniť sa do historických scenárov. Scenár obsahuje zmeny všetkých rizikových faktorov medzi dvomi pozorovaniami.

Hypotetická trhovú hodnotu pre scenár k sa získava tak, že sa aplikujú zmeny všetkých rizikových faktorov zo scenára na súčasnú úroveň trhových parametrov. S využitím týchto modifikovaných trhových parametrov sa vypočíta trhovú hodnotu finančných nástrojov v portfóliu.

V súlade s metodikou materskej spoločnosti Intesa Sanpaolo (ktorá používa RiskWatch ako hlavný systém na výpočet hodnoty rizika pomocou historickej simulácie) vypočítavame každodenné zmeny trhových parametrov nasledovným spôsobom:

³⁴ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 16)

$$\Delta S_{i,k} = \frac{S_{i,k}}{S_{i,k+1}} \quad k = 1, \dots, N$$

a

$$S'_{i,k} = S_{i,0} * \Delta S_{i,k} \quad k = 1, \dots, N$$

kde

$S_{i,k}$ – hodnota rizikového faktora i v deň pozorovania k ($k=1$ je predchádzajúci deň obchodovania)

$S_{i,0}$ – skutočná hodnota rizikového faktora i

$S'_{i,k}$ – simulovaná hodnota rizikového faktora i po použití scenára k na skutočnú hodnotu

$\Delta S_{i,k}$ – zmena rizikového faktora i medzi dňom pozorovania k a $k+1$

N – počet scenárov v skupine historických údajov (VÚB využíva 250)

Na získanie simulovanej hodnoty rizikového faktora i , sa jeho skutočná hodnota $S_{i,0}$ vynásobí príslušnou zmenou $\Delta S_{i,k}$. Tento typ posunu sa nazýva variabilný faktor v systéme RiskWatch. Jeho výhodou je, že sa môže využiť aj na rizikové faktory, ktorých hodnota sa výrazne mení počas dlhšieho obdobia bez toho, aby strácal význam (napr. úrokové sadzby v SKK sa zmenili z úrovne okolo 5% p. a. na 2,5% p. a. Percentuálna zmena 10% z 5% na 4,5% môže byť jednoducho použitá na trhové sadzby dokonca aj v prípade ak je súčasná hodnota 2,5%. Ale ak sme využili absolútne posuny, potom ten istý posun 0,5 percentného bodu nemusí byť reálny, ak sadzby boli 2,5%). Nevýhodou je, že hodnota v riziku môže stúpnuť, keď stúpnu skutočné hodnoty rizikových faktorov. (Absolútny rozdiel medzi $S'_{i,k}$ a $S_{i,0}$ rastie tak, ako stúpa $S_{i,0}$.)

V ďalšom kroku hodnotiaci nástroj RiskWatch vypočítava trhové hodnoty súčasných pozícií s využitím historických scenárov $S_{i,k}$. Výstupom z procesu je skupina N trhových hodnôt, ktoré sa môžu chápať ako hypotetické trhové hodnoty súčasných pozícií v prípade opakovania historických zmien v scenári k . Hypotetické zisky a straty (zisky a straty R_k) sa vypočítavajú ako rozdiel medzi trhovou hodnotou v scenári k a súčasnej trhovej hodnoty.

Bolo pozorované, že volatilita na finančnom trhu rastie a klesá vo väčších zoskupeniach, a že sa vyskytujú obdobia s vysokou a aj nízkou volatilitou. Preto by mal model rýchlo reagovať na skutočnú situáciu na trhu a správne ohodnotiť aktuálny stav. To je možné dosiahnuť tak, že sa pridelia váhy – pravdepodobnosti jednotlivým ziskom a stratám. Každý hypotetický zisk alebo strata má rôznu úroveň pravdepodobnosti. Všeobecne prijímaný predpoklad je, že pravdepodobnosť scenára sa znižuje tak, ako sa čas pozorovania vzdáva od skutočného dátumu. Znamená to, že pravdepodobnosť opakovania scenára $k=1$ je vyššia ako pravdepodobnosť opakovania scenára $k=250$. Váhy použité na hypotetické zisky a straty sa vypočítavajú nasledovným spôsobom:

$$W_k = \frac{\lambda^{(k-1)} * (\lambda - 1)}{\lambda^N - 1} \quad k = 1, \dots, N$$

kde

$\lambda = 0.992$ (faktor poklesu – decay factor).

k – číslo scenára (predchádzajúci deň obchodovania = 1)

To znamená, že scenár posledného dňa má najväčšiu váhu (0.00924), scenár predošlého dňa má váhu 0.00924 násobenú decay faktorom 0.992 (i. e. 0.00917), scenár predošlého dňa má váhu 0.00917 násobenú decay faktorom (i. e. 0.00909), atď., scenár s 250 pracovnými dňami pred súčasným dátumom má najmenšiu váhu (0.00125).

Posledný krok je výber zvoleného percentilu z ľavého konca (možnej straty) váženého rozdelenia hypotetických ziskov a strát.

Realizácia prístupu historickej simulácie pozostáva zo štyroch fáz:

- Identifikácia rizikových faktorov
- Vytvorenie historických scenárov
- Vykonanie simulácie (úplné hodnotenie)
- Odhadnutie hodnoty v riziku

Trhová hodnota ako priebežný základ na výpočet hodnoty v riziku alebo iných číselných údajov rizika vo všetkých nástrojoch sa vypočítava nezávisle prostredníctvom RiskWatch metódou čistej súčasnej hodnoty – všetky budúce peňažné toky sú diskontované k aktuálnemu dátumu, pričom sa použije príslušná výnosová krivka a uskutoční sa konverzia na Sk s príslušným výmenným kurzom (pozri kapitolu Trhové údaje) alebo inými pre nástroje špecifickými metódami (t.j. pre opcie). Metódy a modely, ktoré sa využívajú v systéme RiskWatch, sú popísané v dokumentácii finančných modelov RiskWatch.

Proces výpočtu

Na historickú simuláciu využíva Riadenie rizík časovú sériu 250-tich historických scenárov. Doba držania je jeden deň a úroveň pravdepodobnosti je stanovená na 99% (ľavý koniec).

Historické časové série cien zhromažďuje odbor Riadenie rizík v Banca Intesa v Miláne v spolupráci s úsekom Riadenie rizík vo VUB. Údaje spolu s historickými scenármi a skutočnými pozíciami sa prenesú do RiskWatch, kde sa vypočítava hypotetický zisk alebo strata s využitím historických scenárov a vyberá požadovaný percentil (99% - ľavý koniec).

Požiadavky

- Postačujúca dĺžka časových sérií trhových premenných (aspoň 250 denných hodnôt).
- Nástroj na presný výpočet trhovej hodnoty.

Výpočet Global VaR

VaR je počítané RiskWatchom pre FX portfólio a IR portfólio osobitne. Výpočet Value-at-Risk pre všetky rizikové faktory a všetky portfóliá (Global VaR) je potom urobený v aplikácii MS Access. Používa reporty z RiskWatcha ako vstupy. Tieto reporty obsahujú historické scenáre s váhami a ziskami/stratami. Pre každý z týchto scenárov s tým istým dátumom je možné spočítať zisky/straty FX portfólia a IR portfólia a mať zisk/stratu celého portfólia. Tieto sumy spolu s váhami sú nové globálne historické scenáre. Globálne historické scenáre sú zoradené zostupne podľa hodnôt a scenár s kumulovanou pravdepodobnosťou presahujúcou 1% je zvolený za VaR scenár. (Rovnaký postup ako je popísaný hore.)

Vybraný scenár je použitý ako Global VaR pre celé portfólio a všetky rizikové faktory.

Krátky popis krokov:

1. sčítať PL pre FX konsolidované portfólio s PL pre IR trading portfólio
2. priradiť váhy každému PL
3. zoradiť podľa veľkosti PL
4. vybrať PL, ktoré je prvé cez 99%

Výhody

Táto časť popisuje výhody zvolenej metódy na výpočet hodnoty v riziku oproti parametrickej metóde a metóde Monte Carlo.

- Predpoklad normálneho rozdelenia trhových premenných a určenie korelácií medzi rizikovými faktormi sa nevyžaduje.
- Túto metódu je možné aplikovať aj na portfóliá s veľkým množstvom aktív a umožňuje presné zmeranie rizika aj z nelineárnych pozícií.
- Metóda používa vybraný časový horizont na meranie hodnoty v riziku. Zisky alebo straty sa jednoducho zmerajú za intervaly, ktoré korešpondujú s dĺžkou horizontu. (v našom prípade je horizont stanovený ako jeden deň).
- Metóda historickej simulácie sa nespolieha na špecifické predpoklady o oceňovacom modeli alebo na stochastickú štruktúru trhu.
- Použitá metóda je v súlade s metodikou materskej spoločnosti Banca Intesa a s jej schváleným vlastným modelom na meranie trhového rizika.
- Jednoduchá na vysvetlenie.
- Ide o pomerne robustnú a intuitívnu metódu, ktorá je najrozšírenejšia na výpočet hodnoty v riziku.
- Požiadavky na výpočet sú nižšie ako pri metóde Monte Carlo.

Nevýhody

Táto časť popisuje nevýhody zvolenej metódy na výpočet hodnoty v riziku oproti parametrickej metóde a metóde Monte Carlo. Zároveň sa tu uvádzajú možné okolnosti, keď tento model nebude pracovať efektívne.

- Vyžaduje sa dostatočná kvalita a množstvo historických údajov.
- Je potrebný efektívny nástroj na plné oceňovania finančných nástrojov.
- Metóda nerozoznáva riziko, ktoré vyplýva zo situácií, ktoré nie sú priamo popísané v niektorom z použitých scenárov.

- Rýchlosť výpočtu je pomalšia ako v prípade parametrickej metódy výpočtu hodnoty v riziku. Výpočet nie je dostupný on-line.
- Zdroj pozícií je dôležitý pre výpočet v prípade VÚB. Proces je citlivý na zlyhanie prenosu údajov medzi spracovávajúcimi počítačmi (zodpovednosť je rozdelená medzi odbor Trhové a operačné riziko VÚB a útvar Riadenie rizík Banca Intesa).

Spätné testovanie

Meranie rizika je založené na viacerých odhadoch a špecifikovanom modeli. Tieto odhady a model sa musia neustále porovnávať so skutočnosťou, aby sa zabezpečila kvalita údajov vyjadrujúcich riziko. Preverovanie modelu porovnávaním jeho prognóz s pozorovanými údajmi sa nazýva spätné testovanie.

V prípade spätného testovania modelu výpočtu hodnoty v riziku sa vypočítaný číselný údaj, ktorý je najhoršia strata portfólia za špecifikovaný časový horizont pri danej úrovni pravdepodobnosti, neskôr porovná so skutočným ziskom/stratou tohto portfólia zrealizovaného za rovnaké časové obdobie.

Stresové testovanie

Právny rámec na zavedenie stresového testovania je zahrnutý v opatrení NBS zo dňa 16.1. 2004 o primeranosti vlastných zdrojov financovania bánk.

NBS vyžaduje, aby banka zaviedla komplexný program stresového testovania, ktorý zahŕňa stresové scenáre, kvalitatívne a kvantitatívne testy. **Kvantitatívne** stresové testy na určenie možných dopadov na banku, ktoré môžu byť spôsobené pohybmi reálnych cien, úrokových sadzieb, volatility, korelácie a iných trhových faktorov. **Kvalitatívne** testy preverujú primeranosť vlastných prostriedkov banky na ochranu proti možným stratám a určujú možnosti na zníženie rizika.

Predmet stresového testovania

Schopnosť predvídať finančnú nestabilitu je jednou z najdôležitejších vlastností na udržanie výnosov na požadovanej úrovni. Čím lepšie sa pochopia slabé miesta vo finančných systémoch a meraniach, o to viac je možné zabrániť finančným krízam. Jednou z kľúčových techník na kvantifikovanie slabých miest finančného sektora je stresové testovanie.

Hlavným cieľom stresového testovania je upozorniť inštitúciu na neočakávané straty, ku ktorým by mohlo dôjsť v prípade výnimočného, no tiež aj možného vývoja trhových faktorov. Stanovenie hranice medzi reálnym vývojom s nízkou pravdepodobnosťou a nereálnym scenárom je predmetom mnohých štúdií.

Dopad finančnej krízy nie je obmedzený iba na ziskovosť portfólií určených na obchodovanie. Finančná nestabilita ovplyvňuje rozsah ukazovateľov finančnej kvality finančnej inštitúcie.

Ukazovatele finančnej kvality (Financial Soundness Indicators - FSIs)

Kapitálová primeranosť
Kapitálová primeranosť voči trhovým rizikám
Regulatórny kapitál na rizikovo vážené aktíva
Citlivosť na trhové riziká
Durácia aktív
Durácia pasív
Čistá otvorená devízová pozícia voči kapitálu
Tržby a ziskovosť
Návratnosť aktív
Kapitálová návratnosť
Úroková marža voči hrubému príjmu
Neúročené výdavky voči hrubého príjmu
Kvalita aktív
Vysoká angažovanosť voči kapitálu

Zdroj: IMF (2003)

Otrasy a modely stresového testovania sú založené na úsudkoch a predpokladoch, preto výstup zo stresového testu nie je porovnateľný s ukazovateľmi FSI, ktoré merajú skutočný stav vo finančnom systéme. Stresové testovanie a ukazovatele FSI zabezpečujú doplňujúce prístupy na analýzu podobných rizík. Dopĺňanie sa medzi stresovým testovaním a ukazovateľmi FSI má pravdepodobne najväčší význam v oblasti angažovanosti voči trhovému riziku. Pokročilejšie stresové testovanie trhového rizika umožňuje použiť meranie straty z týchto stresových testov ako

indikátor kvality spolu s ukazovateľmi FSI trhového rizika. Je pravdepodobnejšie, že toto bude prípad sofistikovanejších systémov, kde banky vykonávajú časté stresové testy trhových rizík ako neoddeliteľnú súčasť riadenia rizík. Výsledok týchto stresových testov môže byť uvedený vo forme porovnateľnej s príslušným ukazovateľom FSI (napr. ako meranie straty pomernej ku kapitálu v prípade šoku určitej veľkosti).

Metódy stresového testovania a merania hodnoty v riziku

Všetky metódy merania hodnoty v riziku sú založené na hodnotení strát z historických volatilit a korelácií alebo z historických scenárov cien. Hodnotenie sa vykonáva s vopred zadanou úrovňou pravdepodobnosti (úroveň istoty). Metódy merania hodnoty v riziku nepokrývajú „hrubé konce“ a pohyby, ku ktorým došlo v minulosti a ktoré nie sú zahrnuté v skupine údajov. Na druhej strane budúcnosť je nenapodobiteľná a nemôže byť zobrazená v minulosti.

Stresové scenáre

Odbor Trhové a operačné riziko v spolupráci s odborom Korporátne stratégie a ekonomické analýzy vytvára skupinu stresových scenárov – scenárov, ktoré odrážajú stav trhových faktorov počas finančnej krízy a prehodnocuje skutočné pozície s týmito scenármi. Zmena trhovej hodnoty medzi skutočnou situáciou a scenárom sa považuje za stresovú hodnotu.

Tieto stresové hodnoty sa potom priamo a aj v porovnaní s ukazovateľmi FSI vykazujú pre vedenie v dennej správe o riziku a výboru ALCO sa predkladajú v mesačnej správe o riziku.

Skupina scenárov je dynamická a odráža aktuálny vývoj cien (úrokové sadzby, výmenný kurz a predpokladaná volatilita) a aktuálne pozície.

10. Operačné riziko³⁵

10.1 Kvalitatívne zverejnenie

Operačné riziko sa definuje ako „riziko strát vyplývajúcich z nevhodnosti alebo zo zlyhania postupov, ľudských zdrojov a interných systémov, resp. z externých udalostí. Zahŕňa aj právne riziko, ktoré je rizikom strát, nedostatkov, vyplývajúce z nedodržovania zákonov a regulácií, zo zmluvných alebo mimozmluvných zodpovedností alebo z iných konfliktov; strategické ani reputačné riziko nie je zahrnuté.

V rámci Divízie Riadenia rizík zriadila Skupina VÚB, pre účely riadenia operačných rizík, centralizovanú funkciu. Táto funkcia je zodpovedná za definíciu, implementáciu a monitoring metodologického a organizačného aspektu, ako i meranie rizikového profilu, verifikáciu efektívnosti opatrení prijatých za účelom zníženia rizika a reporting pre top manažment, podľa štandardov a princípov definovaných materskou spoločnosťou.

V súlade s regulátornými požiadavkami, boli organizačné útvary Skupiny zapojené do procesu riadenia rizík a každému z nich bola definovaná zodpovednosť za identifikáciu, odhad, riadenia a zmierňovanie operačných rizík; v rámci nich boli identifikovaní konkrétni vedúci pracovníci a funkčné útvary, ktoré sú špecificky zodpovedné za jednotlivé oblasti riadenia Operačných rizík.

Prístupy výpočtu Operačného rizika

Počnúc 31. Decembar 2007 prijala Skupina VÚB, pre účely merania a riadenia Operačných rizík, Štandardizovaný prístup – TSA.

Pre účely používania Štandardizovaného prístupu, a navyše k požiadavkám stanoveným regulátorom v oblasti corporate governance, prijala Banka efektívny systém pre riadenia operačného rizika, ktorý je každoročne certifikovaný v rámci samo-hodnotiaceho procesu, vykonávaného spoločnosťami Skupiny VÚB, spadajúcich do perimetra Štandardizovaného prístupu. Tento samo-hodnotiaci proces je každoročne verifikovaný odborom Vnútna kontrola a vnútorný audit a predkladaný predstavenstvu Banky na schválenie.

Podľa TSA prístupu je kapitálová požiadavka počítaná vynásobením hrubého prevádzkového výnosu špecifickými, regulátorom stanovenými, percentami, a to pre každú obchodnú líniu do ktorej sú aktivity, ktoré Banka vykonáva, zaradené.

Počas roka 2009 ukončila materská spoločnosť, pre účely výpočtu kapitálovej požiadavky, vývoj interného Pokročilého prístupu merania (AMA), v súlade s požiadavkami regulátora. Tento bol následne posunutý na validáciu regulátorom.

Interný AMA model, používaný pre účely výpočtu kapitálovej požiadavky pre Operačné riziko a v rámci procesu ICAAP, má nasledujúce charakteristiky.

Intesa Sanpaolo skupinový AMA model je navrhnutý tak, aby kombinoval všetky významné kvantitatívne (interné a externé historické dáta o udalostiach operačného rizika) a kvalitatívne zdroje informácií (analýza scenárov a hodnotenie obchodného prostredia).

Kvantitatívny komponent je založený na odhade historických dát interných udalostí (zbierané org. útvarmi, verifikované decentralizovanými a centralizovanými funkčnými útvarmi a riadené dedikovaným IT systémom) a externých udalostí (zahŕňajúc účasť v konzorciách ako „Database Italiano Perdite Operative“ – Databáza Talianskych operačných strát – spravovanom Talianskou Asociáciou Bánk a Operational Riskdata eXchange Association), používajúc štatisticko-poistné modelovacie techniky, kde je frekvencia a objem udalosti, krivky rozdelenia ročnej straty a nasledujúcich mier rizika, odhadovaná separátne a následne spájaná pomocou Montecarlo simulácií.

Kvalitatívny komponent (analýza scenárov) sa sústreďuje na posúdenie rizikovej angažovanosti každej jednotky, pričom vychádza zo štruktúrovanej zbierky subjektívnych odhadov, odhadovaných priamo manažmentom (dcérske spoločnosti, jednotlivé Divízie Banky, Riadiace centrum), za účelom odhadu potenciálneho ekonomického dopadu konkrétnych významných udalostí operačného rizika; takéto odhady, spracované štatisticko-poistnými technikami, počítajú neočakávanú stratu, ktorá je následne integrovaná s odhadom získaným z historických strát.

Výsledná hodnota Capital-at-Risk slúži preto pre potreby merania na úrovni Skupiny, po zohľadnení efektov poistenia, ktoré má znášať maximálne možnú ročnú stratu (worst loss); Výška hodnoty Capital-at-Risk sa odhaduje pri použití modelu Loss Distribution Approach model (poistno-matematický model na výpočet hodnoty Value-at-Risk operačných strát), použitý vzhľadom na kvantitatívne a kvalitatívne údaje pri predpoklade ročného obdobia odhadu s 99,9 %; metodika pri výpočte používa aj „korekčný faktor“, ktorý je získaný z kvalitatívnej analýzy rizika hodnotenia faktorov obchodného prostredia a internej kontroly, za účelom zohľadnenia efektívnosti interných kontrol rôznych organizačných útvarov.

³⁵ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 17)

Skupina VÚB používa tradičný model na transfer operačných rizík (poistenie) s cieľom zmierniť dôsledok akýchkoľvek nečakaných strát.

Zabezpečenie súladu so štandardmi skupiny VÚB je podporené programom pravidelných previerok vykonávaných odborom Vnútorná kontrola a vnútorný audit. Výsledky týchto previerok sú prerokúvané s vedením príslušného obchodného útvaru, ktorého sa týkajú, pričom zhrnutia sa predkladajú audítorskému výboru a nadriadenému vedeniu skupiny VÚB.

11. Akciové riziko: zverejnenia pre pozície bankovej knihy³⁶

11.1 Kvalitatívne zverejnenie

Akciové riziko zahrnuté v bankovej knihe: rozdielnosť medzi expozíciami podľa zamerania na ich cieľ

Investície do akcií v rámci skupiny majú rôzne funkcie:

- strategickú – podniky s rozhodujúcim vplyvom a spoločné podniky v odvetví;
- inštitucionálnu – investície v pridružených podnikoch, konzorciách a miestnymi inštitúciách;

Vykazovanie a ocenenie akciových nástrojov obsiahnutých v bankovej knihe

Akciové expozície zahrnuté v bankovej knihe sú obsiahnuté v súvahe v položkách dcérske, pridružené a spoločné podniky a v cenných papieroch na predaj. Dcérske spoločnosti sú zahrnuté iba pre účely individuálnej finančnej závierky VÚB banky.

Dcérske, pridružené a spoločné podniky – účtovné metódy pre individuálnu závierku

Dcérske, pridružené a spoločné podniky sú vykázané v obstarávacej cene zníženej o opravné položky. Opravná položka predstavuje rozdiel medzi účtovnou hodnotou podielu v spoločnosti a súčasnou hodnotou očakávaných budúcich peňažných tokov diskontovaných aktuálnou trhovou mierou návratnosti podobného finančného majetku.

Pridružené a spoločné podniky – účtovné metódy pre konsolidovanú závierku

Pridružené spoločnosti sú podniky, v ktorých má skupina VÚB podstatný vplyv, ale nie kontrolu finančných a prevádzkových činností. Investície do pridružených podnikov sa zahŕňajú do účtovnej závierky použitím metódy vlastného imania od momentu získania podstatného vplyvu do momentu jeho straty.

Spoločne kontrolované podniky sú spoločnosti, ktorých aktivity sú riadené skupinou VÚB spoločne s inými subjektmi na základe zmluvy. Spoločne kontrolované podniky sa zahŕňajú do účtovnej závierky použitím metódy vlastného imania od momentu získania spoločnej kontroly do momentu skončenia tejto kontroly.

Test na zníženie hodnoty investícií

Ku dňu zostavenia závierky sú investície do pridružených alebo spoločných podnikoch testované na zníženie hodnoty za účelom objektívneho posúdenia, že čistá účtovná hodnota týchto aktív nie je znehodnotená. Test zníženia hodnoty zahŕňa overenie existencie indikátorov znehodnotenia a určenie zníženej hodnoty. Prítomnosť špecifických indikátorov znehodnotenia má za následok vykázanie opravnej položky vo výške rozdielu medzi odhadovanou realizovateľnou a účtovnou hodnotou. Realizovateľná hodnota predstavuje vyššiu z reálnej hodnoty mínus náklady na predaj a hodnoty v použití. Hodnota v použití je súčasná hodnota očakávaných budúcich príjmov z aktíva ktoré podlieha testovaniu. Odráža odhadované očakávané budúce príjmy z aktíva, odhad možných zmien v sume a/alebo načasovaní príjmov, časovú hodnotu peňazí, cenu odrážajúcu riziko aktív a ostatné faktory, ako napríklad nelikvidnosť aktív, ktorá môže spôsobiť zvýšené očakávania budúcich príjmov z aktíva účastníkmi trhu. Hodnota v použití je určená diskontovaním budúcich príjmov.

Cenné papiere na predaj – účtovné metódy

Cenné papiere na predaj predstavujú také finančné aktíva, ktoré nie sú zaradené do kategórie cenné papiere určené na obchodovanie alebo držané do splatnosti. V účtovnej závierke sa tento majetok vykazuje v reálnych hodnotách.

Reálna hodnota majetku, pre ktorý existuje aktívny trh a ktorého trhovú hodnotu možno spoľahlivo určiť, sa stanovuje podľa trhovej ceny na burze. Ak trhovú cenu nie je k dispozícii, reálna hodnota sa určí odhadom pomocou súčasnej hodnoty budúcich peňažných tokov.

Podielové cenné papiere, pri ktorých nie je možné spoľahlivo určiť reálnu hodnotu sú vykazované v obstarávacej cene zníženej o opravné položky. Pri finančných investíciách na predaj skupina VÚB ku každému dátumu súvahy posudzuje, či existuje objektívny dôkaz o znížení hodnoty investície alebo skupiny investícií.

V prípade dlhových nástrojov klasifikovaných ako k dispozícii na predaj sa zníženie hodnoty posudzuje na základe tých istých kritérií ako finančný majetok vykázaný v amortizovanej hodnote. Ak sa reálna hodnota dlhového nástroja zvýši, pričom tento nárast možno objektívne prisúdiť udalosti, ktorá nastala po vykázaní straty zo zníženia hodnoty vo výkaze komplexného výsledku, príslušná strata zo zníženia hodnoty sa rozpúšťa prostredníctvom výkazu komplexného výsledku.

V prípade majetkových účasti klasifikovaných ako k dispozícii na predaj medzi objektívne dôkazy patrí významný resp. dlhotrvajúci pokles v reálnej hodnote investície pod jej obstarávaciu cenu. Kedykoľvek existuje dôkaz o znížení hodnoty, kumulatívna strata – vykázaná ako rozdiel medzi obstarávacou cenou a súčasnou reálnou hodnotou po odpočítaní straty zo zníženia hodnoty tejto investície – sa preúčtuje z vlastného imania a vykáže sa ako zisk alebo

³⁶ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 18)

strata. Straty zo zníženia hodnoty majetkových účastí sa nerozpúšťajú prostredníctvom ziskov alebo strát; následný nárast reálnej hodnoty majetkových účastí po znížení hodnoty sa vykáže priamo do vlastného imania

Nerealizované zisky a straty vyplývajúce zo zmeny reálnej hodnoty cenných papierov na predaj sa vykazujú v položke „Oceňovacie rozdiely“ vo vlastnom imaní na dennej báze.

Výnosy z úrokov z cenných papierov na predaj sa denne časovo rozlišujú a vykazujú vo výkaze ziskov a strát ako „Úrokové a obdobné výnosy“.

11.2 Kvalitatívne zverejnenie

Banková kniha: súvahové expozície bankovej knihy

	Podiel v %	Dôvod držby	Metóda ocenenia	Účtovná hodnota (tis. EUR)	Kótované	Zisky/ straty z predaja	Vlastné zdroje	Nerealizované zisky/ straty
Dcérske spoločnosti								
Consumer Finance Holding, a.s.	100	strategický	cena obstarania	53 114	nie	n/a	základné	-
VÚB Leasing, a.s.	70	strategický	cena obstarania	22 940	nie	n/a	základné	-
VÚB Asset Management, správ. spol. a.s.	100	strategický	cena obstarania	2 821	nie	n/a	základné	-
VÚB Factoring, a.s.	100	strategický	cena obstarania	6 325	nie	n/a	základné	-
VÚB Leasingová, a.s., v likvidácii	100	strategický	cena obstarania	324	nie	n/a	základné	-
Recovery, a.s.	100	strategický	cena obstarania	469	nie	n/a	základné	-
Pridružené spoločnosti								
Slovak Banking Credit Bureau, s.r.o.	33.3	inštitucionálny	vlastné imanie	3	nie	n/a	základné	-
Spoločne kontrolované podniky								
VÚB Generali DSS, a.s.	50	strategický	vlastné imanie	15 562	nie	n/a	základné	-
Ostatné - portfólio AFS								
RVS Studene (BZCS), a.s.	8.38	inštitucionálny	cena obstarania	574	nie	n/a	základné	-
S.W.I.F.T.	0.02	inštitucionálny	cena obstarania	56	nie	n/a	základné	-

Tabuľka obsahuje tiež dcérske spoločnosti, ktoré sú v individuálnej účtovnej závierke spoločnosti VÚB zaúčtované v cene obstarania.

12. Úrokové riziko plynúce z pozícií v bankovej knihe³⁷

12.1 Kvalitatívne zverejňovanie

Úrokové riziko

Hlavný typ rizika, ktorému sú vystavené neobchodné portfóliá banky, predstavuje riziko straty z fluktuácií budúcich peňažných tokov alebo reálnych hodnôt finančných nástrojov spôsobených zmenami trhových úrokových sadzieb. Riadenie úrokového rizika prebieha najmä prostredníctvom sledovania úrokových gapov. Finančné nástroje sú zaradené do gapov podľa dátumu splatnosti (nástroje s fixnou úrokovou sadzbou) alebo podľa najbližšej doby fixácie (nástroje s pohyblivou úrokovou sadzbou). Aktíva a pasíva, ktoré nemajú zmluvnú splatnosť alebo nepriťahujú úrok sú zaradené podľa interného modelu založeného na behaviorálnych predpokladoch.

Útvar Riadenia rizík je zodpovedný za sledovanie týchto gapov minimálne na mesačnej báze.

Úrokové riziko je merané tiež analýzou posunu výnosových kriviek o +1 a +200 bázických bodov. Tieto štandardné scenáre sa aplikujú na mesačnej báze.

Senzitivita úrokovej marže je meraná na základe paralelného posunu výnosových kriviek o ± 100 bázických bodov počas nasledujúcich 12 mesiacov. Je nutné zdôrazniť, že táto miera znázorňuje efekt pohybu výnosových kriviek na súčasné portfólio, čiže neobsahuje predpoklady budúcich zmien v štruktúre aktív a pasív banky, a preto nemôže slúžiť na predpovedanie budúcich úrovní úrokových marží.

VaR metodológia je použitá na výpočet alokácie ekonomického kapitálu na pokrytie úrokového rizika bankovej knihy. Všetky výpočty prebiehajú na individuálnej úrovni VÚB banky ako aj jej dcérskych spoločností.

Celkové úrokové pozície bankovej knihy sú riadené útvarom Riadenie aktív a pasív, ktorý používa rozličné súvahové a podsúvahové nástroje na riadenie úrokových pozícií vyplývajúcich z činnosti bankovej knihy.

Úrokové riziko predstavuje riziko zmeny reálnej hodnoty finančných nástrojov spôsobenej zmenami trhových úrokových sadzieb. Úrokové riziko úzko súvisí s rozdielnou dobou splatnosti (precenenia) aktív a pasív. Dĺžka doby fixácie úrokovej sadzby finančného nástroja indikuje mieru, do akej je daný nástroj vystavený úrokovému riziku.

Modely aplikované na výpočet úrokového gapu

Každý finančný a nefinančný nástroj je zaradený do gapu podľa zmluvnej alebo behaviorálnej doby precenia.

Zmluvná doba precenenia

Táto kategória predstavuje nástroje, pri ktorých VÚB skupina vie presne určiť, kedy dôjde k ich maturite/preceneniu. Tento prístup je aplikovaný najmä vydané a nakúpené dlhové cenné papiere, úvery a termínové depozitá.

Behaviourálna doba precenenia

Do tejto kategórie sú zaradené položky, pri ktorých sa nedá určiť doba splatnosti alebo precenenia (napríklad bežné účty). V tomto prípade je nutné vytvoriť isté predpoklady o správaní sa týchto položiek, ktoré sú založené na hĺbkovej analýze Skupinových historických údajov ako aj na štatistickej analýze. Do analýzy sú zahrnuté aj položky ako sú fixné aktíva, vlastné imanie, opravné položky a pod., ktoré nemajú určenú splatnosť a musia byť tiež modelované.

Na základe historických pozorovaní a stanovených metód sa vypočíta stabilná časť, ktorá je následne lineárne amortizovaná na najbližších 10 rokov, zvyšná časť sa priradí do „overnight“ kategórie. Pre bežné účty sa časť necitlivá na zmeny úrokových sadzieb lineárne amortizuje na najbližších 10 rokov. Zvyšná časť je zaradená do „overnight“ kategórie. Fixné aktíva, ako sú hmotný a nehmotný majetok, ako aj fixné pasíva, ako je vlastné imanie, sú lineárne amortizované na najbližších 10 rokov.

³⁷ Opatrenie NBS 1/2007, §1, odsek 19)

12.2 Kvantitatívne zverejňovanie

Úrokové riziko

Senzitivita úrokovej marže v horizonte 1 roka - za predpokladu paralelného nárastu výnosovej krivky o 100 bázických bodov - dosiahla hodnotu -282 tisíc EUR na konci roka 2009, v porovnaní s -4 117 tisíc EUR na konci roka 2008.

Na konci roka 2009 úrokové riziko bankovej knihy Skupiny, merané pomocou analýzy paralelného pohybu výnosovej krivky o 1 bázický bod, zaznamenalo hodnotu 28 tisíc EUR, v porovnaní s -130 tisíc EUR na konci roka 2008.

	tis. EUR	
	2009	2008
SKK	-	(121)
EUR	21	(9)
CZK	7	2
USD	-	(2)
Iné	-	-
Spolu	<u>28</u>	<u>(130)</u>

13. Vyhlásenie manažéra zodpovedného za vypracovanie finančných správ spoločnosti

Manažér zodpovedný za vypracovanie finančných správ spoločnosti, Domenico Cristarella, v súlade s par. 2, článok 154 talianskej legislatívy Consolidated Law on Finance 58/98 vyhlasuje, že účtovné informácie obsiahnuté v tomto dokumente korešpondujú s účtovnými zápismi, knihami, účtovnými závierkami a finančnými výkazmi spoločnosti.

29. januára 2010

Domenico Cristarella
Manažér zodpovedný za vypracovanie
finančných správ spoločnosti